

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 29, 1985

№ 211

L. K. B. Kronika Nr. 67

Palaimintojo Mykolo Giedraičio jubiliejaus atgarsiai

(Tęsinys)

Skaudu, kai bedieviams pavyksta suklaidinti ir kai kuriuos tikinčius. Kalbant apie Palaimintąjį Mykolą Giedraitį, kartais tenka išgirsti ir tokią nuomonę: „Keistas ir nemotyvuotas noras minėti šį vienuolį! Nebent tuo galima pateisinti, — retenybė iš archyvų. Gal jis ir didis amžinybės — na, bent jau nemokėjome pateikti jo kaip sekto pavyzdžio. Teilsis jis sau Krokuvoj, svetimas Lietuvai ir mums“. Ir siūloma minėti tik tuos, kurie pasižymėjo kilnia išorine veikla — vyskupą Merkeli Giedraitį, pirmųjų Kunigų seminarijų organizatorių, lietuviškos rašties pradininką, subūrusį apie save jaunus kunigus ir paskatinusį juos rašyti lietuviškai, vykusį Motiejų Valančių, Lietuvos nublavinioja, spausčius Tilžėje organizatorių, knygnešų rėmėją, vyskupą Antaną Baranaušką ir kitus. Į šiuos pasiūlymus galima atsakyti Evangelijos žodžiais: „Reikia šitai daryti ir ano neapleisti“ (Lk. 11, 42). Aktualus mums šiandien ir anų kilių tautos vyrų pavyzdys, bet nemaziau aktualus ir nuolankaus Palaimintojo Mykolo Giedraičio. Ir vis tik tuo konkrečiai šis XV šimtmečio gyvenęs lietuvis, Augustijonų broliukas, aktualus mūsų katalikiškai XX amžiaus Lietuvai, kuo jis pavoingas šio amžiaus valdiškų bedievių užmačioms? Atverskim 1868 m. Tilžėje sunkiomis lietuviškos spaudos draudimo sąlygomis išleista vyskupo M. Valančiaus knygtelė „Gienimai Szwetuju Diewa“. Perskaitykim šio didžiojo mūsų vyskupo, katalikiškojo tikėjimo gynėjo, parašytą Palaimintojo Mykolo Giedraičio biografiją, perskaitykim šiandieninės Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėties kontekstą. Kai neturim jokių galimybių statyti naujas bažnyčias, steigti taip reikalingas Kunigų seminarias, spausdus, organizuoti labdarę draugijas, kai mūsų matoma išorinė veikla bedievių apribota iki laisvės melstis, jų supratimu, kalbėti

poterius, lieka pats svarbiausias dalykas — šventųjų pavyzdžių savo ir tautiečių širdyse statyti nesugriaujamą gyvąją Bažnyčią. Ar neišskirtinai brangus ir artimas tokiose sąlygose tampa Palaimintojo Mykolo Giedraičio gyvenimo pavyzdys... Jo biografijoje randame, kad ankstyvojo vaikystėje, sunkios ligos paveiktas, tapęs visam gyvenimui invalidu, šis mūsų kunigaikštukas, dar jokios teologijos nei krikščioniškos filosofijos nestudijavęs, nepaveiktas vienuolyno, kai bendraamžiai šaipydavosi iš jo luosumo, kartodavę: „Dėkoju Tau, Dieve, už tą ligą ir kūno luosumą, tuo Tu mane apsaugojai nuo didesnės nelaimės, būdamas kunigaikščiu, aš būčiau lengvai pasikėlęs į puikybę ir tapęs dvasios luošiu, o dabar mane apsaugojai“. Tuo tarpu viena mūsų amžiaus tikėjimą praradusi moteris liaudžiai skirtose ateistinėse propagandinėse knygoje taip agituoja už bedievybę: „...visą gyvenimą aš taip karštai tikėjau, melsdamasi nuolat prašiau vienintelio dalyko savo šeimai — sveikatos. Tai kodėl gi tas įsivaizduojamas Dievas neišklausė mano maldų? Kodėl gi Jis atėmė iš manęs vaikus: vieną pačiam jaunystės žydėjime, o kitą vos pradėjusį gyventi? Kiek yra ligotų, luosų žmonių, išstius metus prikaustytų prie patalo, prašančių Dievą atsiųsti jiems mirtį! Bet jie kankinasi ir gyvena. Tai kodėl gi šitai? Kur teisingumas? Taip mūsų namuose ir neliko nė vieno švento paveikslė, iš mūsų namų Dievas išnyko visiems laikams...“

Lūdina ir graudu, kad mes, 600 metų gaivinami krikščioniškos tradicijos, nesugebame kartais taip krikščioniškai žvelgti į skaudžius šio laikino gyvenimo momentus, kaip dar pagonybėje alsuojančio XV amžiaus Rytų Lietuvos provincijoje augęs Mykolas Giedraitis. Savo giliai krikščioniška išmintimi jis ir šiandien griauja bedievių mūsų tikėjimui daromus priekaištus.

(Bus daugiau)

Rasinės kovos Pietų Afrikoje

Cape Town. — Pietų Afrikoje praėjusį savaitgalį nušauti dar 6 žmonės. Valdžia paskelbė, kad valstybinės policijos jėgos bus padidintos 25 nuos. Iki šiol policijoje tarnavo 45,000. Riaušėse pirmą kartą juodieji pavartojo šaunamus ginklus šalia akmenų ir „Molotovo kokteilių“. Policija paskelbė, kad ateityje bus varžomi užsienio korespondentai ir televizijos kamerų grupės, kurios išprovokuojančios neramumus.

Čikagietis pastorius Jesse Jackson piktai kritikavo prezidentą Reaganą, kad jis savo kalboje Jungtinėse Tautose nepasmerkė Pietų Afrikos rasištinės aparteid politikos. Cape Towne policija rado sudeginto juodojo kūną surištomis rankomis. Taip juodieji lygys kovotojai kėrsija juodiesiems, kurie bendradarbiauja su baltųjų valdžia.

Johannesburge suimtos 24 baltos ir trys juodos moterys, jų tarpe trys katalikės vienuolės, kurios demonstravo prie Soweto policijos nuovados.

Arafatas Jordane

Ammanas. — Jordano sostinė atvyko Palestinos Laisvinimo Organizacijos pirm. Yasar Arafat. Jis tarsis su karalium Husseinu dėl paskutinių sunkumų, italų laivo pagrobimo atgarsiai, kurie sumažino viltis sudaryti bendrą frontą deryboms su Izraeliu. Šio vyriausybės atsako derėtis su Arafato vadovaujama PLO. Jordanas irgi vengia tiesioginių derybų su Izraeliu ir reikalauja tarptautinės konferencijos.

— Irano premjeras pristatė parlamentui patvirtinti 24 ministrų kabinetą. Numatomas vidaus reikalų ministras yra vyras, pagarsėjęs savo veikla Libano „Dievo partijoje“.

Argentinos prezidentas Raul Alfonsin ir vidaus reikalų ministras Antonio Troccoli susitiko su spaudos atstovais. Argentinos valdžia paskelbė apgulties stovį, nes po kariuomenės vadų teismo pradėjo nerimauti dešiniųjų srovių grupės, prasidėjo teroro veiksmai, sprogdinimai ir padėginėjimai.

Sovietų jūreivis bandė pabėgti

New Orleans. — Vienas jūreivis iš sovietų jėgų laivo, sustojusio Belle Chasse uoste, netoli New Orleans, išsoko iš laivo, matyt, norėdamas pabėgti, į Mississippi upę ir nuplaukė į krantą. Tai įvyko praėjusį penktadienį. Pasienio sargybos valdininkai pabėgusį jūreivį suėmė ir sugrąžino į sovietų laivą. Valties, kuri tą pabėgėlį nugalbė ir sovietų laivą, operatorius Raymond Cuthrie papasakojo apie tą įvykį. Jis supratus, kad vyras nenorėjo grįžti į sovietų laivą, nors jis nekalbėjęs angliškai. Suimtas uosto policijos, perduotas Pasienio patruliui, vežamas į sovietų laivą, jūreivis išsoko iš valties ir vėl pasiekė upės krantą. Čia jį prievarta laikė vienas amerikietis ir vienas rusas. Valties valdytojas nuplaukė prie sovietų laivo su „Universal Shipping Agents Inc.“ pareigūnu, paėmė iš laivo septynis sovietų jūreivius ir vėl grįžo į krantą. Čia rėkiantį, besiginantį pabėgėlį sovietai suėmė, surišo ir prievarta nusigabeno į laivą. Guthrie supratus, kad tas jūreivis nenorėjo grįžti, jam buvo jo gaila.

Pasienio sargybos atstovai New Orleans apygardoje nenorėjo kalbėtis su korespondentais. Šeštadienį, šiam įvykiui pakliuvus į spaudą, valstybės departamentas pareigūnai pradėjo derėtis su sovietų laivo kapitonu dėl pasimatymo su pabėgėliu. Departamento kalbėtojas Ch. Redman pasakė reporteriams: „Yra pagrindo manyti, kad sovietų laivo „Maršal Konyjev“ jūreivis gali nenorėti išplaukti iš savo laivo, mes dabar siekiame išaiškinti jo intencijas“.

Imigracijos ir natūralizacijos rajono direktorius Daivid Lambert paaiškino: „Pasienio patrulis nežinojo, kas vyksta, ir nesuprato, kad jis bando pabėgti, taigi — nuvežė jį atgal į laivą“.

Valstybės departamentas ryšininkas Redman pasakė, kad departamentas darys, kas visada tokiais atvejais daroma. Mes pasikalbėsime su juo tokiose sąlygose, kur jis galės išreikšti savo pageidavimus, pasakė Redman.

Valtininkas Guthrie pripažino spaudai: „Man to jūreivio buvo gaila. Jis šaukė. Jis nenorėjo grįžti atgal. Nors

mes nesupratome jo kalbos, bet aš žinojau, kad jis prašė, kad jo negrąžintumėm“.

Sekmdienį valstybės saugumo patarėjas Robert McFarlane pasakė CBS „Face the Nation“ programoje, kad daromi žygiai pasimatyti su jaunu jūreiviu ir išsiaiškinti padėtį. Jis pareiškė viltį, kad šis įvykis nesukels nemalonių.

Sovietų laivas su 43 jūreiviais buvo stebimas. Spaudos agentūros ir televizijos stotys prisiminė Simo Kudirkos incidentą 1970 m. lapkričio 23 d. Reporteriai susirado Kudirką ir klausinėjo jo nuomonės. Kudirka pasakė, kad, jo nuomone, toks jūreivio sugrąžinimas yra didelis nusikaltimas, išdavystė. Jis, atiduotas sovietams, buvo nuteistas 10 metų kalėti. Dar ir dabar jis jaučias nugaros skausmus nuo sumušimų ir kankinimų darbo stovyklose, kur jis praleido pusketvirtį metų. Jau geriau pagalbos ieškanti žmogų vietoje užmušti, negu atvesti jo politinės globos prašymą ir sugrąžinti rusams, pasakė Kudirka. Radijo žiniomis, bandęs pabėgti jaunuolis buvęs ukrainietis. Jį aplankė laive iš Washingtono atvykę sovietų ambasados valdininkai.

Motina Teresė Jungtinėse Tautose

New Yorkas. — Jungtinėse Tautose labai šiltai buvo sutikta garsi šalpos darbų vykdytoja Motina Teresė, Šalpos misijonierių ordino steigėja. Jungtinėse Tautose buvo demonstruojamas filmas iš jos gyvenimo. Sveikini-meus atsiuntė prezidentas Reaganas ir Indijos premjeras Gandhi, kurio rašte pabrėžiama, kad Indija didžiuojasi tuo, kad Motina Teresė pasirinko Indiją savo namais.

Savo kalboje M. Teresė pasmerkė abortus, pasakojo apie planus atidaryti naujus šalpos skyrius. Joks pasaulio valstybės vadas negavo tokių šiltų plovimų JT asamblėjoje, kaip 75 metų šalpos darbų vienuolė, pastebi korespondentai.

— Sovietų užsienio reikalų ministras Shevardnadze iš New Yorko nuskrido į Kubą.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Izraelio karo lėktuvai puolė Libane dvi palestiniečių stovyklas. Viena stovykla priklausė Palestinos Išlaisvinimo Frontui, kurį palaiko Libija. Tam frontui priklausė ir italų laivo pagrobime pagarsėjęs veikėjas M. Abbas, kurį Italija paleido, o dabar paskelbė jo paiešką ir suėmimo įsakymą.

— Naujoji Zelandija paskelbė, jog prancūzų branduolinių ginklų bandymo Mururoa saloje įvyko du sprogimai: Ketvirtadienį ir šeštadienį. N. Zelandijos ambasadorius Paryžiuje įteikė protestą.

— Italijoje suimti jau šeši palestiniečiai, kurie įtariami kelevinio laivo pagrobimo organizavimu. Keturi laivo piratus pageidauja tardyti ir JAV teisingumo atstovai. Valstybės departamentas prašė Italijos leidimo pasimatyti su palestiniečiais.

— Paryžiuje penki ginkluoti vyrai pagrobė iš Marmotano muziejaus devynis dailininkų Claude Monet ir Pierre-Auguste Renoir kūrinius, kurių vertė — apie 4 mil. dol.

— Tailandijoje 40 asmenų apkaltinti perversmo planavimu. Tarp kaltinamųjų yra buvęs premjeras. Nepasisekusio samokso rugsėjo 9 d. vadas yra pabėgęs ir esąs Vakarų Vokietijoje.

— Hondur valdžia paskelbė, jog sostinės aerodrome konfiskuotos Nikaragvos sukilėliams adresuotos siuntos. Dežės bus grąžintos atgal Amerikos vyriausybei. Hondur nas nori, kad parama sukilėliams būtų siunčiama per jo teritoriją.

— Salvadore komunistų teroristai pagrobė civilinės aviacijos direktorių pulk. Omar Napoleon Avalos, 42 m. Spėjama, kad pagrobimai bus vykdomi dar uoliau, nes komunistai už prezidento dukters paleidimą atgavo iš valdžios daugiau 100 savo partizanų.

— Indijos premjeras Gandhi, grįždamas iš Jungtinių Tautų, buvo sustojęs Olandijoje ir Sovietų Sąjungoje. Čia jis ilgai kalbėjosi su gen. sekretoriumi Gorbaciovu. Gandhi, grįžęs į New Delhi, pareiškė, kad su Gorbaciovu beveik visuose klausimuose jo pažiūros sutapo, o su Amerikos vadais kalbant, nuomonės daug kur išsiskyrė. Gandhi ypač pabrėžė reikala sustabdyti pasaulyje ginklų lenktynes.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Ženevos viršūnių deryboms artėjant

Camp David. — Prezidentas Reaganas savo šeštadienio radijo kalboje pabrėžė įsitikinimą, kad jis eina teisingu keliu su savo ginklų kontrolės pastangomis. Jis ragino Sovietų Sąjungos vyriausybę mažiau kalbėti apie saugų pasaulį, o daugiau daryti, kad pasaulis toks būtų. Mes padėjome ant derybų stalo savo pasiūlymus žymiai sumažinti branduolinę ginklų ir dabar svarstome sovietų siūlymus, pasakė prezidentas.

Sekretorius Shultz paskelbė, kad jis lapkričio 4-5 dienomis bus Maskvoje, tarsis ne tik su ministru Shevardnadze, bet ir su pačiu vadu Gorbaciovu. Pokalbiuose bus pasirengta viršūnių susitikimui Ženevoje lapkričio 19-20 d. Sovietų užsienio reikalų ministras Shevardnadze New Yorke pasakė reporteriams, kad pokalbiai su Shultz skiriami pagrindiniam uždaviniui — prisidėti, kad viršūnių susitikimas Ženevoje būtų sėkmingas. Visi žinome, kad visas pasaulis yra sudėjęs į tą susitikimą dideles viltis, pasakė ministras.

Sovietų spaudos agentūra kritikuoja prezidento Reagano kalbą Jungtinėse Tautose. Jis ignoravęs svarbiausią, degantį branduolinio nusi-ginklavimo klausimą, o kalboje bandęs teisinti Amerikos „tarptautinio banditizmo“ politiką. Reaganas, kaip žinoma, kalbėjo apie regioninių įtempimų židinius: Afganistaną, Kambodiją, Etiopiją, Angolą ir Nikaragvą.

Prezidentas Reaganas savo kalboje teisingai erdvės gynybos iniciatyvą. Jis klausė, kokia kyla grėsmė Maskvai, jei kitų valstybių sostinės būtų apsaugotos? Mes neprasome sovietų vadų, kurių kraštas daug kentėjo nuo karo, kad jie paliktų savo piliečius negina-mus nuo užsienio puolimo. Tai kodėl jie užsispyrę, kad mes liktume neginami? Kam gi gresia, jei Vakarų tyrimai ir sovietų tyrimai sugebėtų išvystyti nebranduolines sistemas, kurios negrasintų žmoniems, bet tik balisti-nėms raketoms? Iš tikro pasaulis miegotų daug ramiau, jei tos raketos taptų pasenusiomis, nereikalingos nei kariniams nei politiniams

— Prezidentas Reaganas savo kalboje teisingai erdvės gynybos iniciatyvą. Jis klausė, kokia kyla grėsmė Maskvai, jei kitų valstybių sostinės būtų apsaugotos? Mes neprasome sovietų vadų, kurių kraštas daug kentėjo nuo karo, kad jie paliktų savo piliečius negina-mus nuo užsienio puolimo. Tai kodėl jie užsispyrę, kad mes liktume neginami? Kam gi gresia, jei Vakarų tyrimai ir sovietų tyrimai sugebėtų išvystyti nebranduolines siste-mas, kurios negrasintų žmo-niems, bet tik balisti-nėms raketoms? Iš tikro pasaulis miegotų daug ramiau, jei tos raketos taptų pasenusiomis, nereikalingos nei kariniams nei politiniams

Kard. A. Casaroli New Yorko ligoninėje

New Yorkas. — Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Agostino Casaroli, 70 m. amžiaus, Vatikano pasiuntinybėje prie Jungtinių Tautų New Yorke nukrito laiptais, susižeidė. Cabrini ligoninėje jam teko išimti blužnį. Kardinolas turės ilgiau užtrukti ligoninėje, nors buvo planu-tes šią savaitę grįžti į Vatikaną.

— Tanzanijoje sekmdienį vyko prezidento ir parlamento rinkimai. Ilgametis prezidentas Nyerere pasitraukia, jo vietą užims mažai žinomas ekonomistas Mwinyi.

— Afganistano žinių agentūra paskelbė, kad „banditų“ raketos apšaudė Herato miestą, užmušė 14, sužeidė 78 žmones. Tai buvęs reaktorių puolimas, kuriam vadovauja Amerikos imperializmas.

tikslams. Damoklo kardas, kuris virš mūsų planetos jau daug dešimtmečių kabo, būtų pašalintas Vakarų ir rusų mokslininkų, pasakė Reaganas.

Prezidentas savo kalboje citavo buvusį sovietų premjerą Kosyginą, kuris prieš 18 metų, Tass'o pranešimu, gyrė gynybos sistemas, kurios apsaugotų žmonių gyvybes nuo puolamųjų ginklų.

Prezidentas kalboje aiškiai nurodė, kad sutartys tam daromos, kad visos pusės jų laikytųsi. Jis pasakė, kad 1972 m. buvo susitarta dėl biologinių ir cheminių ginklų uždraudimo. 1975 m. susitarta Helsinkyje dėl žmogaus teisių ir laisvių, buvo keli susitarimai dėl strateginių ginklų. Dabar Ženevoje teks kalbėti su sovietais dėl mūsų nuomone, minėtų sutarčių lauzymo. Mes siekiame ir siekiame ir Ženevoje kalbėsime apie radikalių, lygų, patikrinamą didžiulių branduolinių ginklų arsenalų sumažinimą, nes mes tikime, kad branduolinių karų negalima laimėti ir jie niekad neturi įvykti.

Sovietų užsienio reikalų ministras Shevardnadze rugsėjo 24 d. Jungtinėse Tautose pasakė, kad didžiausia pasaulio problema — užkirsti kelią ginklavinimui varžybos kosmose ir nutraukti jas Žemėje. Jis gąsdino klausytojus, kad ginklavinimo varžybos įgaus nekontroliuojamą, nesulaukoma pabūdi. Tai — kelias į branduolinę katastrofą.

Sovietų propagandai nuolat kartojant argumentus prieš „žvaigždžių karą“, Vakarų spaudoje jau matosi šios kampanijos vaisių. Britanijos „Financial Times“ kritikuoja Amerikos politiką, kuri, prezidento Reagano žodžiais, erdvės gynybos ginklų nedės ant derybų stalo. Savo kalboje Reaganas „tylėjo“ apie erdvės ginklus, „Times of London“ irgi rašo, kad Amerika turi jau dabar atsilipti į Maskvos paskutinius siūlymus, nes sąjungininkams tokia tyla kelia rūpestį. „The Economist“ mano, kad Amerika turės priimti šiuos tokius apribojimus savo Strateginės Gynybos iniciatyvoje, jei nori laimėti sovietų puolamųjų ginklų apribojimą. Erdvės ginklai nepaprastai daug kainuotų. Juos kuriant būtų apleistos kitos ginklų rūšys. Sovietai nepasirašys jokių ginklų mažinimo susitarimų be nuolaidų erdvės ginklų sistemoje. Ir jie būtų teisingi, rašo britų žurnalas, peikdamas prezidento pareikšimą, kad erdvės ginklai yra už Ženevos derybų ribų.

Šeštadienį 11:000 žmonių taikingai demonstravo Londone prieš branduolinius ginklus. Minios žygiavo pro Amerikos ir Sovietų Sąjungos ambasadas, smerkdamos ginklų lenktynes.

KALEDORIS

Spalio 29 d.: Maksimilijonas. Euzeb., Barutis, Tolvydė. Spalio 30 d.: Alfonsas, Zenobia, Minvainas, Validė.

ORAS

Saulė teka 6:19, leidžiasi 4:49. Saulėta, temperatūra dieną 65 L, naktį 40 L.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, ILL. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

PEPTINIŲ ŽAIZDŲ

GYDYMAS (7)

Gydant, negydant ir blogai gydant, net 85 nuošimčiai peptinių žaizdų sugyja savaime — tik 15 nuošimčių jų sugyja kuo geriausiai gydant.

Mediciniškas tiesa

PRIEŠRŪGŠTINIAI VAISTAI (ANTACIDS)

Prieš rūgštis vaistai yra šarminiai chemikalai. Jie neutralizuoja skrandžio sunkio rūgštį. Jie veikia greitai ir dėl to dažnai tuojau palengvina žaizdos skausmus bei riemens edimą. Todėl tie chemikalai plačiai naudojami kartais pasitaikančiam „nevirškinimui“ (indigestion) aprašinti.

Žaizdas turinčio žmogaus reikalus panaikinti skausmus nėra kartais pasitaikantis, bet nuolatinis. O nuolat dideliais kiekiais naudojant prieš rūgštis vaistus, žmogus gali susilaukti kitokių medicininių negyvyčių.

Žmonių dažnai vartojami bikarbonatai, iškaitant ir paprastą kepinį naudojama soda, gausiai turi druskos. Pastaroji gali pakenkti sutinusiems, pakelti kraujospūdį turintiems ir kai kuriems širdininkams. Saldainių pavaldas recepto gaunami ir gausiai per TV ir radio garsinami prieš rūgštis vaistai (Tums) turi daug kalcio.

Pastarasis prekybininkų garsinamas kaip geras dalykas turintiems minkštus kaulus. Tai apgaulė. Kalcio žmogus turi gauti su pienu, o ne su minėtais saldinais bei kitais niekais. Žaizdos atveju kalcis netinka, nes jis skatina rūgšties gamybą ir dėl įvairių kitų priežasčių gali būti žalingas tiems žmonėms, kurie negaluoja inkstais ir širdimi.

Dabar gydytojai pataria naudoti prieš rūgštis skrandyje vaistus turinčius aluminio ir magnio hidroksidus. Bet per ilgą laiką dideli kiekiai tokių vaistų irgi sukelia negyvyčių atsiranda viduriavimas, vidurių užkietėjimas, mažakraujystė, geležies trūkumas, kaulų irimas, raumenų mėšlungiai ir trūkumai kitiems vaistams veikti, kai pastarieji imami kartu su tais prieš rūgštis vaistais. Todėl visada visokius vaistus reikia naudoti reikiamai, išmintingai ir tik gydytojo globoje esant.

Dar kitokie vaistai

Žaizdų peptinių gydymui, šalia priešrūgštinių, yra dar ir kitokių vaistų. Kurį vaistą tokiu ligoniui gydytojas patars naudoti, priklausys nuo nusiskundimų, bendro ligonio stovio ir sekimo davinių — kaip ligonis reaguoja į imamą vaistą.

Iki neseno laiko tik vienos rūšies su receptu būdavo gaunami vaistai. Jie vadinosi anticholinergiais. Tokie vaistai trukdė nervų impulsams: automatiniam, nuo žmogaus valios nepareinančiam mechanizmui, kuris kontroliuoja skrandžio sunkios gamybą.

Tokie vaistai irgi turi būti atsargiai naudojami, nes jie dažnai neigiamai paveikia ir kitą nervinę veiklą.

Vaistų gamintojai nesnaudžia. Paskutiniaisiais metais jie pagamino kitą veikiantį vaistų peptinės žaizdos tvarkymui. Kai kurie jų skatina gleivių gamybą žarnose. Gleivės apsaugo gleivinę nuo

deginančio skrandžio rūgšties veikimo. Nuo tos rūgšties veikimo kiti vaistai apsaugo gleivinę apdengdami ją su bismutu.

Patys naujausi vaistai peptinės žaizdos gydymui veikia pagrįdinais: mažina skrandžio rūgšties gamybą. Mokslininkai susekė, kad yra natūralus svarbus paskatintojas skrandžio rūgšties gamybos — tai Histaminas. Jis gaminasi tam tikrose celėse esančiose skrandžio gleivinėse. Tos celės reaguoja į maistą ir ima gaminti gausiau tą histaminą. Jis yra normaliai visose augalų ir gyvulių celėse. Jis yra stiprus skrandžio rūgšties gamybos skatintojas. Jis yra tas pats histaminas, kuris sukelia alergines reakcijas. Atsimintina, kad vaistai, veikiant prieš alergiją, visai neveikia prieš skrandžio rūgštį.

Naujieji prieš histaminą vaistai yra linę veikti į ypatingą histamino veiklą, kuri pasireiškia žarnose. Tie vaistai vadinasi negirdetu vardu: „H2—receptor blockers“. Net kelerių metų laikotarpyje tie vaistai buvo plačiausiai vartojami visame pasaulyje peptinės žaizdos gydymui. Vienas jų jau pensininkams yra žinomas — tai Simetidinas (Tagamet).

Operacija

Kai kuriais peptinės žaizdos atvejais prieina operuoti, kad išgelbėtų žmogaus gyvybę. Priklausomai nuo vis kitokių su tokia žaizda ligonio stovio, operacija gali būti nuo paprasto pataisymo kraujavimo ar pertrūkusios žaizdos užsiuvimo iki didesnės ar mažesnės dalies skrandžio išėmimo.

Dabar dar bandymų stadijoje yra nechirurginis būdas sulaikyti žaizdos kraujavimą pagal LASER spindulių paleidžiamą per endoskopą. Sėkmingai sulaikomas peptinės žaizdos kraujavimas Cook apskrities ligoninėje tokios žaizdos kraštus prideginant elektros srove (unipolar).

Dar vienas chirurginis metodas — vadinamas Vagotomy (nervo vadinamo Vagus perpiovimas) yra naudojamas peptinės žaizdos gydymui. Tas nervas skatina skrandžio rūgšties gamybą. O jį perpiovius ta gamybą sumažėja. Tas nervas ateina iš smegenų į skrandžio sienelės ir ten esamas ypatingas celes jaudina. Tada pastarosios ima gausiau išskirti tą rūgštį. Čia yra panašumo į seilių gamimą.

Lietuvių Pensininkų draugijos pirmininko Stasio Vanagūno ir sekretoriaus sušauktame narių susirinkime sveikatos reikalus aptaria šio skyriaus tvarkytojas.

Dieta

Reikalas, kaip dieta sukelia peptinę žaizdą ar ją sutvarko yra apsuptytas daugelio neteisybių — mitų — pasakų. Gerai, kad kai kurios tos neteisybės dabar jau prašalintos.

Peptinės žaizdos skausmus turinčiam pacientui dauguma gydytojų pataria lengvą maistą (bland diet), nevarojant kavos (ir be kofeino žaizdų tvarkytojai net negina jų vartoti), tabokos ir pepsu. Tai saugiausias kelias, kuriu turėtume visi eiti.

Bet dabar kai kurie gydytojai lengvina maisto suvartojimą praėjus aštriam peptinės žaizdos laikotarpiui, net leiddami kiek kavos ir alkoholio (tiems, kurie „negali“ be kavos, svaigalų ir cigarečių apseiti — lietuviams su tokiais nepakeliu. Taip kai kurie gydytojai elgiasi dietos atžvilgiu dėl to, kad daugelis atžvilgių nurodo, jog dieta nesudaro jokio skirtumo peptinės žaizdos tvarkyme. Kas link alkoholio ir tabokos bei kavos — tai jau tikras nesusiartinimas — pataikavimas žmogaus silpnybėms ir pataikavimas tų niekų gamintojams. Tik kava geriantieji ir besisvaiginantieji gydytojai gali tokius niekus patarti. Panašiai tokie leidžia ir rūkalus, kurie yra apsiučiūčiai neleistini peptinės žaizdos turintiems (ir, žinoma, visiems kitiems). Bet kur tu, žmogau, toli esi su geriausiais patarimais — geriausiais kviečių grūdais, kada neturi geros dirvos jų pasėjimui, kada geriausius patarimus minėtos žaizdos gydymui menkos asmenybės ligonis niekais paverčia ir toliau savą elgesį.

Taip ir gaunas, kad po maisto purvyne vartosi. Dėl tokio savo elgesio tokie žmonės kenčia ir artimuosius kankina, o visus mokesčių mokėtojus alina, nes jie gydosi pastarųjų lėšomis.

Asmenybės tvarka ir apsišvietimas

Maistas skrandyje atsiskiedžia ir sugeria skrandžio rūgštį. Dėlto palengvėja trumpam laikui skausmai. Už tai jau nuo seno patariama tokiems ligoniams valgyti dažnai ir po mažai ir reguliariai gerkšnoti pieną (pienas yra šarminis). Gydytojai gali ir dabar patarti taip elgtis esant peptinei žaizdai aštrioje stadijoje. Bet dabartinio laiko gydytojai remiasi paskutiniomis skrandžio veiklos studijomis ir dėl to dabar patariama nevartoti ilgesniams laikui minėto gydymo. Pasirodo, kad nors maistas trumpam palengvina peptinės žaizdos skausmus, jis taip pat sužadina gausesnę skrandžio rūgšties pasigaminimą ir tuo būdu vėliau skausmai paastrėja ir žaizda toliau vystosi.

Taip ir gaunas, kad po maisto

to — pieno naudojimo už valandos vėl skausmai grįžta. Ligonis vėl valgo, nes mano, kad jam skausmai atsirado ne dėl maisto, bet dėl žaizdos negerumo. Vėl valgydamas žmogus patiprina užburto rato sukimąsi.

Taip ir gavosi dabar, kad pienas gali būti tuo atžvilgiu (žaizdoms gydyti) blogiausias maistas, nežiūrint, jo gerų kitų savybių. Pieno riebalai ir baltymai skatina skrandžio rūgšties gamybą net gausiau už tos rūgšties skatinimą gamintis naudojant alų, kavą, sodą... O pienes esantis kalcis dar priediniai skatina skrandžio rūgštis gaminimąsi.

Grįžkime į tikros sveikatos kelią

Dabartinis peptinės žaizdos gydymas ne tik lengvina tos žaizdos sukeltus skausmus, bet ir suteikia didesnę galimybę išvengti tokios žaizdos ateičiai.

Deja, dabar beveik kiekvienas peptinę žaizdą turintis daro medicinišką didelę nuodėmę nustodamas vaistus priiminti ir aštrum vengti tada, kai skausmai liaunasi. Mat, kiekvienas gydytojas prirašytas vaistas turi būti imamas visą laiką, kol pats gydytojas patars kitaip.

Nepamirština, kad kiekvienas žmogus yra savitas ir jokie vaistai neužtikrina, kad kiekvienas nuo peptinės žaizdos pagis. Pacientas praneša kiekvieną reakciją, nors jos pacientui atrodytų nesvarbios. Gydytojas gali nurodyti, kad reikia keisti gydymą. Kitu atveju gali būti rimtos reakcijos visai ne dėl vaistų. Tik gydytojas yra pajėgus tame reikale spręsti, bet jam reikalingos žinios, kurias tik pacientas gali suteikti.

Išvada. Kadangi savaime pagyja 85 procentai peptinių žaizdų, todėl visokie „gydymai“ nepadeda. Ir iš kaimynų imami vaistai, prekybininkų peršami pat pat ir paties be recepto nusipirkti. Gydytojo pagalbos yra reikalingos tik 15 procentų tų žaizdų. Bet už tai ta pagalba tais atvejais turi būti mokiškesnė, kitaip pacientas gali ne tik nepagyti, bet ir negrįžtamai išsiliauti. Tuos žaizdų atvejus gydant gydytojas vyras išsiskiria nuo gydytojo vaiko. Daugiau apie tai kitą kartą.

Pasiskaityti. Your Peptic Ulcers: Facts and Myths. Glaxo, Inc. Research Triangle Park, NC 27709.

MOTERIS ŠVENTOJI

Jeigu moteris, gyvenusi prieš pusketvirtą šimtmečio, dar turi daug ką pasakyti šiuolaikiniam žmogui, tai reikšia, kad ta tiesa, kurią ji skelbė ir kuria ji gyveno, yra nenykstanti, amžina. Taip kalbėjo popiežius Jonas Paulius II, susitikdamas su beveik šimtatūkstantine Genovos miesto ir Ligurijos provincijos tikinčiųjų minia. Tokiais žodžiais Šv. Tėvas apibūdino nenykstantios, žymiosios Genovos duktės Virginijos Centurione Bracelli asmenybę, iškilmingai paskelbdamas ją Bažnyčios palaimintąja.

Naujos palaimintosios nenykstantis aktualumas yra išaugęs iš Jėzaus Kristaus asmens ir jo Evangelijos nenykstančio, amžinojo aktualumo.

Gimusi įtakingoje Genovos šeimoje, pačioje jaunystėje likusi našle, su džiaugsmu priėmė Jėzaus Kristaus įkvėpimą, kviečiantį jam tarnauti varguose. Noriu tarnauti tikrai tau, nes tu negali mirti, buvo jos malda Nukryžiuotojo Atpirkėjo akivaizdoje. Noriu, kad man tarnautum mano varguose — atsiliepė į jos maldą Kristus.

Iš nuosirdžios meilės priėmusi šį kvietimą, Virginija visus savo turtus ir visą savo gyvenimą paaukojo

vargų tarnybai. Jos tarnavimas nebuvo vien paprastas žmonių šelpimas ir medžiaginė pagalba. Ji rūpinosi atstumtų, vargančių žmonių ekonomine, socialine ir moraline pažanga. Stengėsi juos pastatyti ant savo kojų, užtikrinti jiems ateitį, pažadindama pasitikėjimą savimi, atsakomybės jausmą, drąsą ir sveiką savigarbą. Tai buvo geniali iniciatyva, kuri anais laikais buvo tikra naujovė. Negalėdama pati viena visko suorganizuoti, palaimintoji Virginija surinko būrius bendradarbių, iš kurių netrukus išaugo moterų vienuolija, šiandien plačiai tebeveikianti Italijoje ir Brazilijoje.

Išskeldamas palaimintosios Virginijos Bracelli pavyzdį, pop. Jonas Paulius II kalbėjo: „Esu tikras, kad ir mūsų laikais Jėzaus Kristaus Evangelija gali įkvėpti žmones, gali pažadinti žmonių širdyse troškimą ieškoti naujų pilnai įpareigojančių kelių visose organizuoto gyvenimo srityse, kelių, kurie veda į naują ir tikrą viltį, pagrįstą gyvu tikėjimu į Nukryžiuotąjį Kristų. Kiekvienas krikščionis turi išmokyti su džiaugsmu atlikti savo pareigą tarnauti žmogui“.

Kaz.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO p-numerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuofira. Neunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VIJAY RAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(augliai nuimami ofise)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7;
antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000,
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR
KRAUJO LIGOS
Nechirurginis išsiplėtusiu venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. Ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. IRENA KURAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
kitos pagal susitarimą.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

LIETUVA SKAIČIAIS

Statistika, jos lentelės ir įvairūs santykiniai skaičiai dažniausiai yra „nemaloni skaityba“. Bet nemaža žmonių ja domisi, ir ne be reikalo: paskelbti konkretūs duomenys yra labai reikšmingi, nes statistika pateikia tikrąjį vaizdą. Ilgametis Kauno ir Vilniaus universitetų statistikos profesorius Albinas Rimka (1886-1944) savo studentams sakė, kad jo maloniausia skaityba esanti statistika, ypač jos lentelės.

Pateikti šiek tiek duomenų apie dabartinę okup. Lietuvą paskatino neseniai mus pasiekęs „Lietuviškos tarybinės enciklopedijos“ XIII (pildymo) tomas, išleistas Vilniuje. 640 psl. Tačiau reikia atsiminti, kad sovietinė statistika dažnai nebūna tiksli ir objektyvi, daugiau propagandiska, kaip tikra, moksliska. Ji dažnai piktnaudžiauja, iškreipia duomenis bei faktus propagandiniams sumetimais ir dažniais atvejais neskelbia skaičių, o tik jų „procentus“. Tačiau yra sričių, kuriose piktnaudžiauti nėra prasmės. Skelbiami skaičiai gali būti ir teisingi.

Pirmiausia okup. Lietuvos teritorija. Ji dabar apima 65,200 kv km plotą ir sudaro tik 0,3% visos Sovietų Sąjungos teritorijos. Bet yra Sovietų Sąj. už jį dar mažesnių „respublikų“: Armenija, Moldavija, Estija. Europoje už Lietuvą mažesni: Albanija, Belgija, Danija, Olandija, Šveicarija. Mažiau gyventojų kaip Lietuva turi 69 pasaulio valstybės.

Lietuvos kaimynai ir sienų su jais ilgumas: Latvija — 610 km, Gudija — 610, Lenkija — 110 ir Sovietinei Rusijai dabar priklausanči Mažoji Lietuva (Kalinigrado sritis) — 303 km. Taigi bendras sausumos sienų ilgis 1747 km. Vakaruose Lietuvai priklausančio pajūrio ilgis — 99 km. Didžiausias Lietuvos teritorijos ilgis iš vakarų į rytus — 373 km, didžiausias plotis iš šiaurės į pietus — 276 km. Teritorijos geometrinis centras yra Kėdainių apylinkėse. Aukščiausias žemės pakilimas yra Juozapinės kaimė, Medininkų apylinkėse — 294 m. Tiek apie teritoriją.

Minėtame teritorijos plote 1984 m. žiniomis buvo 3,539,000 gyventojų. Vidutinis tankumas 54 žmonės vienam kv. kilometre. Taigi gyventojų skaičiumi Lietuva vis dar neišauga. Trukdo įvairios priežastys. Rašoma, kad 1861-1914 m. bėgę į JAV-bes ar į Rusijos miestus išvažiavo 700,000 Lietuvos gyventojų. Per I pasaulinį karą apie 300,000 gyventojų buvo evakuoti į Rusiją, iš kur daugelis nebe grįžo. Nepriklausomybės metais kasmet priaugdavo apie 27,000 gyventojų, bet į Pietų Ameriką emigravo apie 100,000. II pasaulinio karo metu „dalį Lietuvos gyventojų hitlerininkai 1944 m. išsivare, dalis pasitraukė į Vakarų, suklaidinti propagandos ar būdami priešiški Tarybų valdžiai. Apie 120,000 Lietuvos gyventojų, buvo raud. armijos kariai ir partizanai, dalis žuvo. Įnirtinga klasių kova pokario metais pareikalavo žmonių aukų“. Taip rašo LTE, 368 psl. Kiek okupantai nužudė ir deportavo Lietuvos gyventojų, nė žodeliu neužsimename, bet rašoma, kad „per hitlerinę okupaciją buvo nužudyta apie 500,000 vietinių civilių, priverstiniams darbams į Vokietiją išvežta apie

70,000 žm.“ „1945-48 ir 1955-1958 m. nemažai Lietuvos lenkų repatrijavo į Lenkiją“, bet kiek — nėra žinoma.

1979 m., gyventojų surašymo duomenimis vyrai sudarė 47,2%, moterys 52,8% visų gyventojų. Lietuvos moterys gyvena 8-9 m. ilgiau, kaip vyrai. Vidutinis gyv. amžius: vyrų 65-67, o moterų 75-76 m. Apie 400 Lietuvos gyventojų yra sulaukę šimto ar daugiau metų.

Gimstamumas buvo didžiausias ligi baudžiaivos panaikinimo — 42% per metus tūkstančiui gyventojų. Bet nuo tada ėmė mažėti ir 1911-13 m. siekė jau tik 27 promilės. Per — pas. karą gimimai sumažėjo, bet Lietuvos nepriklausomybės metais vėl pakilo iki 29 prom. 1939 m. buvo 23 prom., 1950 m. buvo 23,6 prom., 1983 m. 16,3 prom. Kūdikų mirtinumas, buvęs labai didelis, dabar yra sumažėjęs beveik 6 kartus. Natūralinis gyventojų prieauglis savo maksimumą buvo pasiekęs 1958-1961 m. — vidutiniškai po 45,000 žmonių per metus. Iš jų natūralinis prieauglis — 39,500. Likusieji apie 5500, matyt, kolonistai. 1979 m. bendras gyventojų prieauglis tesiekė 21,600.

1979 m. surašymo duomenimis lietuvių buvo 2,712,000, taigi apie 80% visų Lietuvos gyventojų. Bet lietuvių buvo ir kitose sovietinėse respublikose: Rusijoje — 66,800, Latvijoje — 37,800, Kazachstane — 11,000, Ukrainoje — 9700, Gudijoje — 7000. (Iš tiesų ten dar yra keliasdešimt tūkstančių lietuvių, tik sovietinė statistika jų politiniais sumetimais neparodo).

Po lietuvių daugiausia Lietuvoje gyvena rusų — 303,500 (1979 m.). Daug jų yra šiuose rajonuose: Zarasų — 21,7%, Ignalinos — 19,7%, Jonavos — 16,9%, Švenčionių — 15,5% Trakų — 10,1. Vilniaus — 8,8, Rokiškio 8,0%. Kaimuose rusų ne daug tėra — tik 1,5% visų kaimo gyventojų. Dauguma Lietuvos rusų (senųjų ir naujųjų kolonistų) gyvena miestuose. Vien tik Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje gyvena 70% visų Lietuvos rusų. Didžiausia rusų dalis kalba rusiškai, bet tam tikra dalis „gimtaja kalba laiko lietuvių kalbą“. Taigi atrodo, kad kai kurie rusai yra sulietuvėję. Kas tie rusai ir kaip jie atsirado? LTE aiškina: „Po D. tėvynės karo atvykę rusai daugiausia apsigyveno miestuose. Didelę jų dalį sudaro įvairių sričių specialistai. Jie, kaip ir kitų tarybinių tautų atstovai, padėjo Lietuvai atkurti karo nuniokotą laudies ūkį, organizuoti socialistinius pertvarkymus.“

Trečiąją gyventojų grupę sudaro lenkai — 247,000. Pusė šio skaičiaus gyvena miestuose. Vilniuje jų esą 18% miesto gyventojų. Daugumą jie sudaro Šalčininkų, Vilniaus, Švenčionių, Trakų rajonuose. LTE: „Lietuvoje lenkų daugiausia atsirado sulenkėjus vietos gyventojams“. Pastaba teisinga.

Kitos tautybės: gudų — 57,600. Vilniuje jų esą 6,4% visų gyventojų; ukrainiečių — 1979 m. buvo 32,000. (Visi atkelti Lietuvos kolonizacijos tikslais). Vilniuje jie sudaro 2,3% miesto gyventojų. Žydų 1979 m., tebuvo 14,700. Vilniuje jų buvę 10,700, 2,3% gyventojų. Latvių — 4350, totorių — 4000, vokiečių — 2600, čigonų — 2300, karaimų — 352. Po kelis šimtus yra armėnų, azerbaidžaniečių, moldavų, gruzinų, kazachų, estų, čiuvažų, mordvių, graikų. Tai pokario meto kolonistai.

b. kv.

Komp. Alfonso Mikulskio kūrybai ir Čiurlionio ansamblio monografijai išleisti komitetas. Iš kairės sėdi: Vladas Plekaitis — pirmininkas, Ona Jokūbaitienė ir dr. Danielius Degesys; stovi: Juozas Stempuzis ir Jurgis Malskis

Nuotr. Daivos Blynaitės

ALFONSO MIKULSKIO KŪRYBINIS PALIKIMAS

Nepastebimai prabėgo dveji metai, kai iš mūsų tarpo išsiskyrė muz. Alfonsas Mikulskis, palikęs didžiulį muzikinį kūrybos lobį lietuvių tautai. Jo kūrybinis palikimas taip pat ryškiai byloja apie lietuvių liaudies vokalinės ir instrumentinės muzikos kūrėjo talentą ir jo meilę liaudies genijui. Jis liaudies kūrinius harmonizavo, komponavo aranžavę ir praktiškai su choru, kanklių ir liaudies instrumentų orkestrais išnešė į koncertų sales, bažnyčias, estradas, televizijos ekranus, kad ne tik lietuviams, bet ir kitos tautos pažintų ir grožėtis mūsų tautos daina ir muzika. Vien Čiurlionio ansamblis iki šiol savo 1166 koncertuose Europoje, Šiaurės ir Pietų Amerikos kraštuose tūkstančiams klausytojų suteikė progą nusikelti į dainuojančios tautos šalį.

Koks didelis yra jo paliktas kūrybinis turtas, kalba ir šie, kad ir nepilni, duomenys: 500 muzikos kūrinių, jų tarpe penkios baladės, šešios rapsodijos, koncertina, keturios poemos, 90 dainų su liaudies instrumentais mišriam chorui, 52 dainos moterų chorui su

kanklių orkestru, 21 daina vyrų chorui, 107 dainos mišriam chorui a capella, 10 religinių giesmių, „Mišios už kėnią Lietuvą“, 223 kūriniai kanklių orkestrui, 21 kūrinių orkestruotais ar sukomponuotais simfoniniam orkestrui, tautinių muzikos instrumentų orkestrui rapsodija „Ant Nemuno kranto“, tautinių šokių suita, Baladės chorui su liaudies instrumentais, ciklas „Saulės ratas“ ir dainos vaikų chorui ir dvi paskutinės giesmės „Sveika Marija“ ir „Giesmė už mirusius“. (Jas harmonizavo komp Bronius Budriūnas).

Kaip žinome, Mikulskio kūrybos dalis yra įrašyta penkiose plokštelėse, kai kurie kūriniai atspausdinti dainų švenčių repertuaruose, lietuvių parapijų giesmynuose bei kitų koncertų progomis. Bet tai tėra labai maža jo kūrybinio palikimo dalis. Mūsų išeivijos tauta neturėtų leisti A. Mikulskio kūriniams sutrūnėti ar gulėti nesaugiuose archyvuose iki galutinio sunykimo.

Clevelande sudarytas komp. Alfonso Mikulskio kūrybai ir Čiurlionio ansamblio mono-

grafijai išleisti komitetas, kuris numato Mikulskio kūrybą išleisti trijose knygos: pirmoji apimtų liaudies dainas, giesmes ir „Mišias už kėnią Lietuvą“, antroji — kanklių muziką ir trečioji — dainas, giesmes, tautinius šokius, liaudies instrumentų muziką. Rašytojo Vacio Kavaliūno jau spaudai parengta monografija „Gimtosios žemės giesmės“ — Čiurlionio ansamblio ir jo dainos gyvenimo kelias. Darbas pradėtas ir kūrybos išleidimui perrašomos partitūros, atlikti įrekdavimai naujai plokštelei „Tėvynės dainos, jū auksinės“. Įvykdžius šį projektą būtų pastatytas kūrėjo paminklas, kurio nesunaikintų besikeičiančios generacijos.

Pagal komiteto apytikrius apskaičiavimus tam darbui atlikti bus reikalinga apie 25,000 dol. Nors komitetas pradėjo vą tik šiuo metu

pradžioje, bet atsiliepiamai jo kreipimasi į organizacijas ir pavienius asmenis nuteikia gana padirsinančiai. Lietuvių Fondas, JAV Lietuvių Bendruomenė, dr. Karoblis, jau atskubėjo su tūkstantine-

kurių netrupėję kraštai atrodo lyg laiptai milžinams ant kalno užlipti. Tai kadaise čia buvusios jūros padarinys. Yra ir kalnų panašių ir šieno kupetas, kuriuos savo tolydžio smailėjantis viršūnės iškelia iki dangaus.

Jeigu kalnai neolitiniai, jų slaitai apaugę tais „sagebrush“, o slėniuose matyti viesulių įsuktį smėlio tornadai. Šios „pūgos“ dažnai užpila laukus ir dykumas, užpuola kelius. Kur tokios pusnys dažniau pasitaiko, pakelės ženkla išpėja keliautojos. Kur prigręžiamas požemio vanduo, ten laukai laistomi ir auginamos daržovės, javai, medvilnė.

Netoli Deming miesto pastebim dar iki tol nematyta „pokštą“. Netikėtai atsiranda didžiulių akmenų krūvos, tai suverstos kaip pakliuvo, tai rūpestingai sukrautos visai apvalūs. Vieną tokį reginį aš vadinčiau „banginio pusryčiais“. Didžiulė, bukanosė uola, tarsi banginio galva (ir dar net su akimi), kampu užvirtusi ant kitos paplokščios uolos, sudaro lyg benginio žiotis, į kurias įspaustas apvalus akmuo (3-4 pėdų diametro). Sakytum, kad banginis ruošiasi pusryčiams praryti didžiulį apelsiną! Tai ledyno iš kalnų atvilkto uolos, pakeliui nuzulintos ir, ledui išstiprus, čia pamestos. Dar valandėlė ir apsinakvojama Lordsburg miestelyje.

6-ji diena

Pakeliui Arizonos gamtovaizdis mažai skiriasi nuo Texas ar New Meksikos, tik čia karščiau, o dykumos dar sausesnės ir skurdesnės. Net ir „sagebrush“ krūmokšniai tokie žemi, kad ne tik kiškiai, bet ir voverys negali po jais pasislėpti, tai kasai į žemę.

Ispanų-meksikiečių kultūrinis palikimas čia stipriai jaučiamas, kaip ir Texas ar New Meksikoj. Gausios rezervacijos čia gyvena įvairios indėnų gentys, kurioms atversti ir auklėti ispanų misijonie-

DU TIKYBINIAI LEIDINIAI

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Po maldos dienos š.m. gegužės mėn. 12 d. už Lietuvą, Latviją ir Estiją Vakarų Vokietijos katalikai vėl buvo supažindinti su katakombose gyvenančia Lietuvos Bažnyčia dviem religinio turinio leidiniais. Tai Nijolės Sadūnaitės prisiminimai ir Sibiro lietuvių maldaknygė „Marija, gelbėki mus“.

Augsburgo vysk. dr. Juozas Stimpfle mūsų kankinės Nijolės prisiminimų įvade rašo, kad Vakarų Vokietija apie šią drąsą (Tapfer) moterį sužinojo 1977 m., kai ji 1975 m. buvo nuteista ištėmimu, kadangi Nijolė kovojė prieš fizinę ir dvasinę žmonių priepaūdą pasakydama, kad nuteisimas yra kartu jos triumfas.

Puikiai atliktas vokiškai vertimas (klaidos lietuviškuose vietovardžiuose!) yra labai stiprus mūsų Bažnyčios dokumentas visiems tiems, kurie tiki laisve SS-goje. Tad visai teisingai šių prisiminimų pabaigoje leidėjas Arnold Guillet, bendradarbiai — Viktoro Petkaus komiteto pirm. Erich Weiss ir Nijolės Sadūnaitės būrelį steigėja žiniaraščių apie Lietuvą leidėja seselė Michaelė Baumann rašo: „ši knyga yra maža dalelė lietuvių tautos kančios ir jos persekiojamos Bažnyčios Rusijoje, spindulys iš rytų ir šauksmas miegantiems krikščionims Vakaruose“.

Prisiminimai turi 161 psl., 18 nuotraukų ir vieną žemėlapi. Malonu būtų juos taip pat plačiai paskleisti JAV ir Kanados vokiškuose parapijose. Duodu antrašą: Herrn E. Weiss, Präsident Str. 23a, 4630 Bochum, W. Germany, arba Schwester Michaela Baumann, Klostergasse 3, 8850 Donauwörth, W. Germany. Kaina tik 12 markų. Siunčiant pinigų, prašoma įdėti ir trumpą laiškelį pažymint „Nijole Sadunaite Erinnerung“.

Antra — tai Sibiro lietuvių maldaknygė ir tai penktoji jos laida, išspausdinta vėl 100 tūkst. tiražu! „Maria, rette uns“ — Marija, gelbėki mus turi tris nuotraukas, Aušros Vartų šv. Panelės paveikslas, maldaknygės originalo bei vieno psl. rankraščio. Maldaknygės pabaigoje duodame trumpojo parašymo istoriją bei Lietuvos katalikų sunkus gyvenimas pažymint, kad iš Lietuvos Katalikų Kronikos leidinių sužinoma kaip stipriai lietuvių yra prisirišę prie katalikų tikėjimo, kovodami už savo teises.

Aukos čekius rašyti: Čiurlionis Ensemble, Inc., vardu ir siųsti išdindei Onai Jokūbaitienei, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Aukos nurašomos nuo federalinio mokesčių — No. 23-7105497. V. Rociūnas

Maldaknygė gaunama: Albertus Magnus Kolleg Postfach 1229, 6240 Königstein, W. Germany. Kaina — 4,80 mark. Užsakant 10 knygučių — 40 markų, 100 maldaknygių — 300 markų.

Maldaknygė gaunama: Albertus Magnus Kolleg Postfach 1229, 6240 Königstein, W. Germany. Kaina — 4,80 mark. Užsakant 10 knygučių — 40 markų, 100 maldaknygių — 300 markų.

riai pristatė daug misijų su bažnyčiom, mokyklom, prieglaudom. Viena iš tokių (turbūt ir gražiausia) yra San Xavier de Bac misija, pastatyta 18-tam šimtme-ty Tucson priemiestyje.

Misijos architektūra ispaniška, sudėtinga, tik pats fasadas iš rusvo, vietinio smiltainio su indėniškais stulpais ir pagražinimais. Šonuose išsididžiai iškyla du balti bokštai (vienas kažkodėl neužbaigtas), o ties altorium — apvalus kupolas. Į kairę nuo banyčios stovi baltutė lavoninė su varpine, kurios bokštelyje — trys varpai. Bažnyčios dešinėje yra seselių vedama mokykla ir kiti pastatai. Viskas aptverta rusva mūro siena. Vidus ir altorius išpuošti smulkia, atrodo indėniška, ornamentika, statulomis ir freskomis bei piešiniais. Visa tai nukelia lankytoją į tolimą praeitį.

Šiandien mokslo metų pabaiga su pamaldomis. Daug indėnų šnekučiuojasi šventoriuje, kiti pardavinėja papuošalus ir suvenyrus aikštėje, po žagarais dengta pastogė. Beveik visi indėnai, net vaikai, yra gerokai aptukę. Skersai aikštės yra jų prekybos ir kultūros centras.

Po gero pusvalandžio kelionės, pasiekiam aukštumą su parku, kuriame yra įrengtas specialus dykumų miestelis kino filmoms gaminti (pvz. „Arizona“ ir kt.). Netoliese yra Arizonos-Sonoros dykumų muziejus su vietai charakteringais eksponatais. Apylinkėse auga tik Arizonoj ir Meksikoj aptinkami saguaro medžiai. Tai kaktusų rūšis, kurių storas kamienas yra išilgai rumbuotas, o rumbai — dygliuoti. Paprastai jie turi vieną ar kelias iš kamienų išaugusias, su kamieniu lygiagrečias „šakas“, visai panašias į patį kamieną, o ant šakų — grupė baltų žiedų (vėliau vaisių), kuriuos indėnai naudoja maistui ir gėrimui gaminti.

(Bus daugiau)

ŽENGTA DAR VIENAS ŽINGSNIS

JURGIS JANUŠAITIS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba paskelbė Lituanistikos katedros metus. Šiam šūkiui paremti paskelbė ir specialų katedrai paremti vajų.

Elilins aukotojas, giliai susimastęs taria, kad vajų šiais metais nestokojame. Draugo „Projektas — 85“ taip įsisiūbavo, kad „Draugo“ banketu metu provincinai kun. V. Rimšėliui įteikė užbaigimo čekį.

Toli nuo lietuvių sostinės gyvenančiam ši žinia maloniai pakutena paširdžius. Per vasarą suklojome „Draugui“ didelę sumą ir susilauksime naujų, modernių spausdinimo priemonių ir tuo pačiu užtikrinsime savąjį spaudai sėkmingesnį darbą.

Neatladžiai rieda gera linkme ir „Dirvos“ vajus, užsimojęs pasiekti 70,000 dol. Vajaus vežimą veža puikus komitetas, o jo priešakyje, be abejo, neatlaidus ir nepavargstęs pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas. Atrodo, kad „Dirvos“ vajaus vykdytojai pasieks tikslą. „Dirva“ irgi sutvirtės techniškai ir bus naujos masinės spausdinimo linijos. Iš skelbiamų „Dirvoje“ aukotojų matyti, kad ir šiame vajuje atsiranda stiprių šulų su keliomis tūkstantinėmis.

Tyliau vajaus režimas rieda

„Darbininkui“ ir „Aidams“. Atrodo, jie labai kuklūs, tik užsimena, kad ir jiems bėdos, kad ir jiems būtų pravartu gerasirdžių auka. Tikėjime, kad sukurtovinė spauda susilauks šiais metais visų nuosirdžių paramos. O spauda mums taip pat kaip oras ir vanduo bei maistas. Spauda turtina mūsų gyvenimą, spauda mus jungia į didelę laisvojo pasaulio lietuvių šeimą. Jos svarbą kiekvienas jaučiamas. Esamos sąlygos, spauda mus jungia į didelę laisvojo pasaulio lietuvių šeimą.

Žinoma, kai kuri spauda ir būtų verta atšresnio žodžio, bet lietuviška, patriotiškos minties laikraštį ar žurnalą branginkime ir juos remkime. O kad savo spaudą branginame, įrodo ir „Draugo“, „Dirvos“ ir kitų sukurtoviniai vajai.

Grįžtame tad prie Lituanistikos katedros. Spalio mėn. PLB pirmininkas Vytautas Kamantas su palyda iš Ill. is universitetui vel įteikė 100,000 dol. Tai ketvirtas šimtas tūkstantis. Šiais metais PLB vadovybė žengė dar vieną tvirtą žingsnį Lituanistikos katedros egzistencijai užtikrinti. „Pasaulio Lietuvių“ paskutiniame rugpjūčio rugsėjo numeryje PLB valdy-

ba džiaugiasi plaukiančiomis Lituanistikos katedrai aukomis. Yra net stiprių aukotojų.

Šalia džiugių nuotaikų kartais skardena ir kritiški balsai. Esą Lit. katedros įsteigimas — nesusipratimas. Nebus studentų. Katedra įrikiuota į Baltistikos skyrių, net buvę bandyta ją įrašyti į slavistikos skyrių.

Puiku, kad laisvame pasaulyje galime tokias nuomones pareikšti ir dargi prieš PLB vadovybę. Gerai, kad pasisakoma atvirai ir nurodoma, kodėl tokie žmonės Lit. katedros įsteigimo neremia.

Šalia kritikos matome, kiek laisvame pasaulyje yra žmonių, kurie šį projektą remia. Remia ji ne tik JAV ir Kanados lietuviai, bet atskubę ir iš kitų kontinentų — Australijos, Europos, Pietų Amerikos. Taigi genys margas, o pasaulio lietuviai dar mągystės, ką rodo ir Lit. katedros vykdomo vajaus aukotojai.

Jau sudėta 400,000 dol., liko dar 200,000 dol. Taigi dar reikės žengti du stiprius žingsnius. PLB valdyba jaučia ir mažus netikslumų subangavimus savo tarpe. Reikėtų kaip tik kiekvieną šios srities darbininką rikiuoti į našaus darbo gretas. Branginkime tokius darbininkus, kurie gyvena ir Lituanistikos katedros idėją. Istorija tars savo, ar išsivijus lietuviai, įkurdami Lituanistikos katedrą, padarė klaidą ar atnešė daugiau naudos ir mūsų pavergtos tėvynės šviesesnei atečiai.

Atečiai tik glauskime gretas ir su našlės skatiku visi paremkime PLB valdybos sunkų ir atsakingą darbą.

Margaret Bourke-White ar Laura Golpin, vis dar galima įsigyti už mažiau kaip 400 dolerių. R. Hawkins galerija Los Angeles sukvietė rinktinę investuotojų grupę, ir per 3 valandas buvo išvaržyta 309 darbai 75,000 dolerių sumoje.

Kyla klausimas, kokia yra skaidrių vertė? Kada dr. Carlton Ray 1972 metais pasiuntė Natural History magazinui 10 savo skaidrių, joms pražuvus, teismas patenkino 15,000 dolerių ieškinį. Bet besibylinėjant, susidariusios išlaidos žymiai sumažino atpildą.

Praktikoje išvengimui nereikalingų išlaidų ir laiko gaisrinio besibylinėjant, yra priimtas susitarimas be teismo, atsižvelgiant po 200 dolerių už kiekvieną pražudytą skaidrę. Kol kas skaidrių supirkėjimas nėra populiarus. Jų vertė gali būti sprendžiama tik jas projektuojant tamsioje patalpoje ant ekrano. Nuotraukų gaminimas iš skaidrių yra surištas su tam tikrais sunkumais, kas padaro skaidres ne taip pageidaujamas.

Edmundas Jakaitis

Dar tik šį pavasarį turtuolis Malcolm (Steve) Forbes, Jr., įsigijo ovalinį 6 inč. Abraomo Lincoln su jo sūnumi Ted portretą. Prieš varžytynės eksperta įkainavo tarp 10 ir 15 tūkstančių dolerių. Užsispyrę varžovai įsivarė iki 104,500 dolerių! Nuotrauka, daryta A. Berger 1864 metais, atiteko Malcolm Forbes, Jr. Forbes nuotraukų rinkinio tvarkytojas pareiškė, kad aukšta kaina buvo įvaržyta ne dėl retybės, bet dėl istorinės reikšmės. Be šios naujai įsigytos nuotraukos, turtuolio rinkinyje yra dar dvi buvusio prezidento nuotraukos.

Bet paskutinėmis žiniomis Strandis nuotrauka „Wall Street“, daryta 1922 metais, buvo New Yorke pardauta už 170,000 dolerių. Žinovų žiniomis tai vienintelė Strando išlikusi nuotrauka, vaizduojanti garsiąją pasaulinės biržos gatvę. Taip pat New Yorke viena 1907 nuogos moters liemens kopija buvo pardauta už 21,000, kai tuo tarpu tos pačios nuotraukos ne taip gerai atlikta kopija savininkui atnešė tik 11,000. Kita 1922 metų nuotrauka nepasiekė įvertintos 20,000-30,000 kainos. Meno pirklys iš Californijos įsigijo už 19,000.

Po to, kai Getty muziejus supirko foto nuotraukas už 20 milijonų, senų nuotraukų gaudymas pasidarė gyvensnis. Darosi aišku, kad tik mažas skaičius gali tokias nuosavybes išgauti. Bet, anot J. Frankel iš San Francisco, daugiau ir daugiau atsiranda rinkėjų, kurie nepagaili penkiaženklinės sumos.

Tačiau darbus tokių žymybių, kaip Ralph Steiner,

Daiva (Balzaraitė) ir Antanas Gližeriai

DAR VIENAS LIETUVIŠKA ŠEIMA

Birželio 22 d. Nekalto Prasi-dėjimo bažnyčioje Brighton Parke buvo iškilmingai sutuokti Daiva Balzaraitė ir Antanas Gližeriai. Jaunu-sius iki altoriaus palydėjo šešios pabrolių ir pamer-gių poros, o taip pat ir mažoji pora — žiedų nešėjai. Sutuoktuvų apeigas atliko kun. F. Kireilis. Santuokos metu buvo įspū-dingai grojama muz. Petro Aglinskio kompozicija.

Vestuvinės vaisės vyko Jaunimo centro didžiojoje salėje, dalyvaujant per 250 svečių. Buvo gauta daug sveikinimų iš Amerikos, Kanados, Australijos ir ok. Lietuvos. Daiva — PLB būstinėje besidarbuojančios Katedros reikalų vedėjos Nijolės ir architekto Vytauto Balzarų dukte. Daiva nuo mažens buvo veikli „Aušros Vartų“ skauciu tunte. Baigė Chicago aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Daug metų šoko baletu, dalyvaudama Lietuvių operos pastatymuose. Buvo tautinių sokių „Švyturio“ šokėja.

Priklauso Skautams akademi-kams. Baigė Illinois universi-tete pedagogiką. Šiuo metu yra mokytoja Amerikos Lietuvių Montessori draugijos mokyk-loje.

Antanas — Ievutės ir Vlado Gližerių sūnus. Gližeriai, atvykę iš Anglijos, greit įsi-jungė į Chicago lietuvišką veiklą. Antanas yra baigęs Donelaičio aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Šoko tautinius šokius „Žilvityje“. Dainavo „Audros“ chore. Il-linois universitete baigė biolo-giją.

G. V.

Kelias į altoriaus garbę
J. VAISNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beati-fikacijos bylos apžvalga. Gene-ralinės Postuliacijos leidinys 1985 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00. Namų pirkimas — Pardavimas
Gaunama DRAUGE.

PRISIMINKIME MIRUSIUS Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga susitikti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota ma-
da užrūpsta | tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Martijonų koplyčioje (prie „Draugo“) pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atšaukiamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi miš-palai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangiu mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau priiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Meno vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$ _____

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Nuo lapkričio mėn. 1 d. išnuomoja-ma pirmam aukšte iš kiemo 3 kam. su baldais ar be baldų butas suau-gusiems — 6541 S. Campbell Ave. Skambint po 5 val. vakaro: Tel. 925-0616

Išnuomojamas butas

3 kambarių.
Telef. 778-6849

MISCELLANEOUS

C & J HOME REMODELING
General Contractor
WINTER SPECIAL!
40% off on all inside work. Com-
plete line of kitchen cabinets. Any
and all kinds of repairs or replace-
ments for the home or industrial.
Call John today 656-0627 for
a free estimate.

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ply-telės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalo-mi elektra. Palikite pavarę ir tele-foną — Lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2900

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijai,
Stereo ir Oro Vėdinimai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
Tel. 376-1882 ar 376-5996

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie — 778-2233

ISIGYKITE DABAR

Zvejys — tai vienas paveikliais iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madonų, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje są-jungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: sveitintučiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

REAL ESTATE

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4250 S. Maplewood 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašy-mai ir kitokie blankai.

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

12 vienetų apartamentinis namas,
67 ir Kedzie, 9 apartamentai ir 3 ofi-sai. \$18,800 met. pajamos. \$150,000 arba geriausias pasiūlymas. Skamb. 641-0888 šeštadienį ir sekmadienį — 355-5517.

Indiana, Knox — Nr. Bass Lake

Ideal retirement home on large lot w/additional lot. Low taxes. Fruit trees, garden, grape arbor. Older 7 rm. home w/att. gar. Asking \$28,500. Wkdys before 4 p.m. 771-2650 Wknds & eves 815-498-3615

Investors!! Tax Advantage!

Mobile Home Subdivision, Johnson County, South of Fort Worth. Com-
plete in every way. Total 34 lots. 28 remaining 1/2 acre lots. Paper in-
cluded. MUST SELL!!! \$250,000.

ALSO: Mobile Home Park. 17+ acres, partially completed small quiet retire-
ment community. Spaces have con-
crete driveways, double car port and
storage room for expansion. \$175,000.
\$17-25-5208 or \$17-641-1039
Both properties Negotiable

ONE OF A KIND

Ozark Hide-Away For Sale
All electric, custom built. Super insul-
ated home with plenty of room inside
and out. 4 bdrms, 2 baths, study, spa,
swimming pool, built-in kitchen ap-
pliances with microwave. This lovely
home is sitting on 47 acres with a
year-round stream with catfish pond.
Partially cleared and fenced. North-
ern Arkansas. \$115,000.
801-251-2940 501-793-4854

Minnesota Hunting & Fishing

Nature's Wonderland.
Timber, pasture, grass virgin land.
HUNT — deer, bear, game birds,
water fowl.

FISHING — nearby lakes. Mineral
rights available on many of 800 acre
farm.

Farm consists of 240 tillable acres,
240 pasture, 320 undeveloped. Farm
site has 2 story 3 bdrm home, new
shingles, well wood furnace, gas
furnace, 3 pole barns.

Approx 120 miles N of Twin Cities,
just off I-35. Will sell farm w/existing
mineral rights. \$300 per acre. Gold,
uranium and oil potential.

Contact owner, Don Lehmann
Rt. 1 Hillman, MN 56338
(612) 277-3702

LIETUVIŲ FONDAS

A. JUODVALKIS

Tarybos posėdis
Tvirtinant šių metų pelno skirstymo komisijos nutarimą (1985.VI.28), pasigirdo balsų, kad reiktų pastudijuoti ligšiolinę pelno skirstymo politiką ir bandyti nustatyti pirmumo (prioritetą) eilę bei remti tik stambesnius projektus. Šiam tikslui tarybos pirm. Povilas Kilius š.m. spalio 18 d. sušaukė specialų tarybos posėdį. Prieš sušaukiant posėdį, spaudoje pasirodė apie Lietuvos Fondo veiklą kritiškų pasisakymų, reikalingų patikslinimo. Kadangi šis posėdis buvo skirtas pelno skirstymui nagrinėti, tai kiti klausimai buvo paliejami tik prabėgus, jų tarpe spaudoje tilpę pasisakymai, bei tarybos nario V. Kutkaus laiškas.

Apie LF pelno skirstymą kalbėjo iš anksto pakviesti referantai: buvęs tarybos pirm. ir dabartinis PS komisijos pirm. Stasys Baras, tarybos narys ir žinomas institucijų vadovas dr. Tomas Remeikis, tarybos narys, „Draugo“ redaktorius Mykolas Drunga ir tarybos narys, buvęs daugiametis PS komisijos pirm. ir JAV LB tarybos prezidiumo pirm. dr. Kazys Ambrozaitis, o po jų į diskusijas įsijungė bemaž visi tarybos nariai.

Stasys Baras pažymėjo, kad LF taryba pirmoje eilėje yra kapitalo telkėjas, investuotojas ir pelno augintojas. Šių ir kitų tikslų siekia per sudarytas komisijas, į kurias yra įsijungę visi tarybos nariai. Gautam pelnui paskirstyti yra sudaroma įstatymu numatyta tvarka pelno skirstymo komisija, į kurią 3 narius skiria LF taryba ir kitus 3 narius deleguoja JAV LB krašto valdyba. Taigi pelną skirsto ne Lietuvių Fondas, bet dviejų organizacijų lygiateisiškai sudaryta komisija. LF taryba gali instruktuoti tik savo PSK narius, bet ne JAV LB deleguotus. Lietuvių Fondo taryba pelno skirstymo komisijos nutarimų negali keisti, jei neprasilenkia su IRS nuostatomis (įstatų 35 par.). Taigi LF tarybos vaidmuo pelno skirstyme yra toks pat, kaip ir JAV LB KV. Per visą 20 metų LF veiklą nebuvo nė vieno atvejo, kad PS k-ja būtų prasižvelgusi su IRS nuostatomis ir komisijos nutarimai LF tarybos nebūtų patvirtinti.

Dr. Tomas Remeikis pripažino, kad pelno skirstymo komisija yra autonominė, todėl galima kalbėti tik apie gaires, kuriomis turėtų vadovautis PS komisijos nariai. PSK-ja pati nustato kiekvienais metais pelno skirstymo gaires ir jomis vadovaujasi. Iki šiol nebuvo nuoseklios švietimo ir kultūros politikos. Pateikti projektai turėtų būti svarstomi vertės atžvilgiu, bet ne kas juos pristato. Didesniems ir daugiamečiams projektams turėtų būti nuolatinis įsipareigojimas, kad žinotų, jog parama bus gauta iki projekto bus įvykdytas. Svarbu nustatyti paramai gauti prioritetai.

Mykolas Drunga kalbėjo apie stipendijų davimą lietuviams studentams ir pateikė kai kurių sugestijų: skirti daugiau laiko susipažinti su prašymais; reikalausti daugiau žinių apie prašančiuosius, ruošiamą projektą ir jo eigą; turi pateikti mokslo pažangumo pažymėjimus; iš anksto nustatyti skiriamų stipendijų aukščiausią sumą ir stipendijų skaičių; teikti pirmenybę studijuojantiems lietuvišką, dalyvavimą lietuviškojo veikloje, pažangumą moksle. Neatsisakant ir šeimos finansinių stovi, nes jo negalima tiksliai patikrinti.

Dr. Kazys Ambrozaitis pabrėžė Lietuvių Fondo tikslus ir paskirtį. Iki šiol rimtesnių nepasitenkinimų nebuvo, bet didėjant pelnui, visu akys

bei rankos nukrypo į L. Fondą ir mažiau ieškoma kitų šaltinių. L. Fondas buvo užėmęs gerą kryptį, atlikdamas mecenato pareigą, bet neieškodamas prašančiųjų. Prašymus įteikti paliekama kitoms institucijoms ir asmenims. L. Fondas neatsisakė ir nuo savo projektų: Lietuvos istorijos parašymo ir išleidimo bei kitų. Reiktų ir toliau projektus organizuoti palikti atitinkamoms institucijoms, o L. Fondui pasilikti tik mecenato vaidmenį.

Po šių 4 referatų buvo nutartas 3 min. laikas kalbėtojams ir šio klausimo nagrinėjimą baigti 20 val. vak. Kaip jau minėjau, į diskusijas įsijungė beveik visi tarybos nariai, bet magiško sprendimo nesurado. Visi siūlymai atsižvelgti į įstatymą nustatytas sąlygas, saistančias tarybą ir pelno skirstymo komisiją. Pelno skirstymo gaires gali nustatyti tik bendru sutarimu LF ir JAV LB kr. valdyba ir įpareigoti PS komisijos narius jomis vadovautis. Iki šiol PS komisijos nariai ir be įtaigojimo savo paskirtį labai gerai suprato ir rėmė gyvulinis projektus, nežinint iš kur jie atejo.

Užbaigus diskusijas ir pasisakius referentams, buvo joms pavesta susumuoti pareiktas mintis ir išvadas pateikti kitam posėdžiui. Pirm. P. Kiliaus pastangomis, diskusijos buvo išlaikytos tinkamoje aukštumoje ir nustatyti laiku užbaigtos. Priėmus naujus LF narius ir išklaučius komisijų pranešimus begamais reikalais, posėdis buvo baigtas draugiskoje nuotaikoje.

LF ir JAV LB vadovų susitikimas

LF tarybos posėdyje valdybos pirm. dr. Antanas Razma painformavo, kad tą savaitę į JAV LB krašto valdybą naujasis pirm. Algimantas Gečys ir jo pavad. Vytautas Volertas, su kuriais reiktų LF vadovybei susitikti ir išsikalbėti. Taryba susitikimui pritarė ir susitikimas įvyko š.m. spalio 20 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Susitikime dalyvavo Lietuvių Fondo atstovai – tarybos pirm. Povilas Kilius, valdybos pirm. dr. Antanas Razma su pavad. Marija Remiene, pelno skirstymo komisijos pirm. Stasys Baras ir informacijos k-jos pirm. Antanas Juodvalkis, JAV LB krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, jo pavad. Vytautas Volertas ir LB atstovas pelno skirstymo komisijoje Bronius Juodelis.

Šiame pasitarime buvo svarstomi LF ir JAV LB santykiai bei pelno skirstymas. Nuostabą kelia nuomonių sutapimas ir bendrų reikalų supratimas. LB atstovai patenkinti LF veikla ir bendruomenės reikalų rėmimu. Pelno skirstymo komisijos darbas yra sunkus ir pašalinį per daug paviršutiniškai vertinamas. LF vadovybė telkia kapitalą, o gautą pelną skirsto bendra komisija. Vadovybių susitikimai yra reikalingi, nes jie įneša daugiau pasitikėjimo ir šviesos į abiejų institucijų santykius.

Svarstant pateiktus prašymus paramai gauti, reikia daugiau surinkti žinių ir apklausti prašytojus, kad jie duotų smulkiaią samatą ir projekto analizę. Apklausi- nėjimuose, greta komisijos narių, turėtų dalyvauti abiejų institucijų vadovai, kad pamatytų projektų svarbą ir dydį. Svarbu nustatyti projektų svarbą ir apskaičiuoti išlaidas, kai prašymai viršija pusę milijono sumą. Atranka ir projekto vykdymo nuolatinis patikrinimas yra būtini. L. Fondas ir toliau praktikuos

Clevelando Lietuvių klubo gegužinėje austrų sodyboje Chesterland, Ohio, rugpjūčio 18 d. Iš kairės: Klimas, Gaizutis, Taorienė, Beržinskas ir Idzelis

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

MOSŲ KOLONIJOSE

Worcester, MA

DEMESIO VERTAS LB RENGINYS

LB Worcesterio apylinkės valdyba imasi visų priemonių, kad Lietuvos vardas nuolat būtų keliamas savųjų bei kitataučių tarpe. Norėdama sukelti malonių prisiminimų iš Lietuvos praeities laikų, lapkričio 10 d. 3 val. p.p. Maironio Parko patalpų mažoje salėje rengia istorinių filmų seansą. Bus rodomi Amerikos lietuvių pagaminti filmai apie Lietuvą. Juos rodytų filmų žinovas Raimundas M. Lapas, atvykęs iš Norwood, IL, knygos „Ten, ekrane sužibus: Amerikos lietuvių kinematografija 1909-1979“ autorius. Šiame renginyje bus ir šios knygos sutiktuvas.

Atsilankiusieji turės progos pažinti istorinių filmų neužmirštamais vaizdais iš Skautų sotvyklos, Olimpiados, Nepriklausomybės XX metų sukakties iškilmių, krašto vaizdais ir kt.

čekius išrašyti projektų vykdytojams, o ne institucijoms, nes tai reikalinga LF atskaitomybei. Vadinamo „conflict of interest“ bus vengiama ir toliau, skirstant LF pelną. Vieni žodžiu, susitikimas buvo labai naudingas. Nors nebuvo nuomonių skirtumo, bet sutarta ir toliau dirbti kartu, kaip iki šiol. JAV LB ir toliau talkins LF telkiant kapitalą, o L. Fondas remis JAV LB darbus.

Spaudoje paskelbti pasisakymai vertintini, kaip atskirų narių nuomonės, nesaistančios nė vienos institucijos. Laisvoje spaudoje ir atviroje bendruomenėje gali kiekvienas reikšti savo nuomonę, jei tik gauna vietos. Manau, kad šis pašnekesys daugeliui išsklaidys klaidingas abejones ir visi vieningai remis Lietuvių Fondą.

1985.XI d. Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas pasiekė 3,230,000 dol. Šiais metais paaugo 127,000 dol. Jį sudėjo 5,652 nariai, naujai įstojo 92 nariai. Paskirstyta 1,533,000 dol. (\$m. 181,000). Palikimais gauta 829,000 dol. (\$m. 19,000). L. Fondo kapitalas investuotas į grynus pinigus – 65%, valdžios obligacijas – 7%, korporacijų bonus – 12% ir akcijas – 16%.

Palūkanoms krentant, didinkime pagrindinį kapitalą, kad turėtume bent tas pačias pajamas ir galėtume patenkinti visus rimtus projektus. Siekime sutelkti penkių milijonų pagrindinį kapitalą, kad jo pajamų užtektų visiems lietuviškiems noreikiams

Po programos – kavutė. Įėjimas – auka.

Visi kviečiami, ypač jauni- mas, gausiai atsilankyti, nes paveikslai pasako daugiau, negu žodžiai.

TRUMPAI

— A.A. Marija Kavaliauskienė (Nagrockaitė), 86 metų amžiaus, mirė rugsėjo 19 d. Day Kimball ligoninėje, Putnam, Conn. Palaidota iš Aušros Vartų bažnyčios, Notre Dame kapinėse, Worcester, MA. Nuliūdime liko dukteris, sūnus ir jų šeimos.

— Spalio 20, 21 ir 22 dienomis Aušros Vartų par. kleb. kun. Alfonsas Volungis, pravedė 40 valandų Šv. Sakramento garbinimą. Daugely Worcesterio diece- zijos bažnyčiose, dėl mažo dalyvių skaičiaus, šių pamaldų nebėra.

— Šiomis dienomis LB Worcesterio apyl. v-bos pirm. St. Rudys įteikė visoms vietos organizacijoms bei pavieniams asmenims laiškus pavyzdžius ir ragino rašyti laiškus senatoriui Strom Thurmond, prašant padaryti apklausinėjimą dėl OSI tar- dymo metodų.

— Norintieji įsigyti LB Socialinės tarybos paruoštą magnetofono juostelių liet. k. akliems ir neprimatantiems, juostelių įv. kalbomis, gali kreiptis į v-bos narius.

— LB Worcesterio apyl. v-ba paskutiniame savo posėdyje paskyrė po 25 dol. mirusio kompozitoriaus Alf. Mikulskio kūrybos bei Čiurlionio ansamblio monografijos išleidimui, o „Draugo“ piniginiam vajui – 85 dol.

— Rugsėjo 14 d. liuanis- tinė mokykla pradėjo naujus 1985-86 mokslo metus. Pamo- kos vyksta Šv. Kazimiero par. mokykloje.

Omaha, Nebraska.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS

Kariuomenės šventės minėjimas Omahoje bus lapkričio 17 dieną, tuoj po lietuviškų pamaldų parapijos salėje, kur bus tęsiamas paminėjimas. Bus trumpa mininė dalis. Be to, vėl turėsime knygų išpardavimą. Esu gavęs dvi siuntas knygų iš „Draugo“ papiginta kaina – daugiausia romanų.

Visuomenė bus pavaišinta kavute ir kepsniais. Prašome atsilankyti.

Pastaba: Jeigu kas išsigalėtų nupirkti knygų ir padovanoti Vasario 16 gimnazijai, aš siuntą persiųsčiau.

Jonas Smilys, Sr.

A. + A.
Prof. Dr. SIMUI SUŽIEDELIUI
mirus,
jo sūnų Remigijų su šeima ir kitus gimines
bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.
CICERO LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ
IR ŽUVAUTOJŲ KLUBAS

A. + A.
LEOKADIJAI MATUSEVIČIENEI
mirus, jos vyrui Vincui, dukroms Elenai
Jonušienei, Onai Skupeikienei bei jų šeimoms reiškiamo mūsų giliausią užuojautą.
BANGA

LAND OF CROSSES
The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978
by
MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.
Printed in England 1979, 339 pages. Price – including shipping and handling \$8.95.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstybės mokesčio.

DRAUGAS, antradienis, 1985 m. spalio mėn. 29 d.

5

A. + A. STASYS JUŠKĖNAS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.
Mirė 1985 m. spalio 27 d., sulaukęs 79 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Zarasuose. Amerikoje išgyveno 34 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Leokadija (Serapins), 2 sūnūs: Kastytis su žmona Zelma ir Algis, sesuo Angelė Lietuvoje, pusseserės dr. Konstancija Simėnienė su vyru Julium, Olė Motekūnienė su vyru Petru, New Yorke, pusbrolis Albertas Blaževičius su žmona Vale, Australijoje.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69-ta gatvė, antradienį, spalio 29 nuo 2 val. vak.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, spalio 30 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Liet. Evang. Tėviškes parapijos bažnyčią, 6641 S. Troy. Po pamaldų bus nuliūdėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Žmona ir sūnūs**

Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A. + A. Elizabeth Rhody

(RAUDONIS)

Gyveno Šv. Seimos Viloje, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė spalio 28 d., 1985, sulaukus 87 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje.

Paliko draugus ir pažįstamus.

Velionė buvo našlė a.a. Juozo.

Priklausė Tėv. Marijonų rėmėjams (amžina narė), Šv. Kazimiero Seerų rėmėjams (amžina narė) ir Moterų sąjungai 21 kuopai. Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69-ta gatvė, trečiadienį, spalio 30 d. nuo 3 val. vak.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 31 d. Iš koplyčios 10:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Mergelės Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nuliūdėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APYLINK MUS

x Naujas kūrinys dailiojo žodžio konkursui, skelbiamam „Draugo“, atėjo šiomis dienomis. Pasirašytas Algimanto slapyvardžiu. Paskutinė data kūriniais prisijūti yra lapkričio 1 d. (pašto antspaudas).

x Lemonto lietuviams šv. Mišios bus lapkričio 3 d. 11 val. ryto ateitininkų namuose. Po pamaldų LB Lemonto apylinkės valdyba rengia cepelinų pietus ir visą dieną skiria Lituanistinei katedrai. Bus priimamos aukos ir anksčiau įsipareigojimai Lituanistinei katedrai. Visuomenė kviečiama dalyvauti šv. Mišiose ir prisidėti prie Lituanistinės katedros savo aukomis.

x Penktojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Chicago Jaunimo centre lapkričio 27 - gruodžio 1 dienomis vyks dail. Kauleno tapybos paroda ir kartografijos, gyntaro ir jaunųjų architektų darbų parodos. Bus galima apsilankyti visose parodose ir pasiklausti paskaitų, apsimokėjus visai dienai mokesčiui.

x Jūrātė Statutė de Rosales iš Venecijos atsiuntė savo paskaitą mokslinei konferencijai „Tautinės samonės išlaikymas išeivijoje“ apie lituanistinio švietimo padėtį Pietų Amerikoje. Konferencija rengia PLB lapkričio 23 - 24 dienomis Chicago Jaunimo centro apatinėje salėje.

x Kun. dr. J. Prunskis „Ateities“ žurnalo jauniems bendradarbiams ugdyti yra įsteigęs fondą. Iš šio fondo procentų jauniems bendradarbiams bus įteiktos premijos per „Ateities“ vakara lapkričio 2 d. Jaunimo centre.

x Rašyt. Irena Naudžiūnaitė-Joerg, PLB įgaliotinė Austrijoje, atsiuntė pranešimą „Tautinės samonės išlaikymas išeivijoje“ mokslinei konferencijai apie Austrijos lietuvių gyvenimą ir veiklą. Tai bus pateikta konferencijoje lapkričio 23 - 24 dienomis Chicago Jaunimo centro apatinėje salėje. Konferencija prasidės 9 val. ryto.

x Onos Pranckevičiūtės darbu su vyresnio amžiaus artimais nušviesti praėjusios savaitės „Chicago Tribune“ antradienio ar trečiadienio laidoje buvo paskirtas visas pilnas puslapis. Iš didelių nuotraukų ir teksto išryškėjo O. Pranckevičiūtės rūpestis tais, kurie patys apsirūpinti negali. Pabrėžtas jos jėga teikiama asmeniškas dėmesys, lietuviškai šilta globa, religiniai principai. Didžioji Chicago spauda domisi O. Pranckevičiūte nuo to laiko, kada jos du miesto pietvakariuose esantys globos namai buvo triukšmingu būdu policijos išardyti. Dabar tu namų teisiniai reikalai jau tvarkyti.

x Lietuvių Fondas skelbia rudens vaju. Nauji nariai ar esamieji nariai įnešę \$100.00 auką gauna bilietą vienam svečiui į banketą, kuris įvyks lapkričio 16 d. Lietuvių Tautiniuose namuose. Įnašus siųsti Lietuvių Fondo raštinei 3001 W. 59th St. Chicago.

x Daiva Vaitkevičiūtė - Meilienė lapkričio 2 d. Lietuvių Tautiniuose namuose deklamuos a.a. Leonardo Šimučio eilėraščius jo mirties dešimt metų sukakties minėjime. Minėjimas bus po Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo vakarienės metu.

x Dr. Romualdas Kriaučiūnas, mūsų bendradarbis ir buvęs „Dainavos“ tarybos pirmininkas, savo trims sūnums užsakė po „Draugą“. Jie visi baigė Detroito „Žiburio“ lituanistinę aukšt. mokyklą ir šiuo metu yra studentai. Aidas jau baigęs studijas ir dabar doro doktoratą Texas. Aldas pirmus metus studijuoja inžineriją Ann Arbor, Mich. Aras studijuoja kompiuterių mokslus Houghton, Mich. G. ir R. Kriaučiūnai gyvena Lansinge, Mich.

x Ryto Babicko vadovaujamas vyrų oktetas dainuos Chicagoje lapkričio 10 d., sekmadienį. Koncertą rengia PLB Vasario 16 gimnazijai remti komitetas. Koncerto pelnas skiriamas vienintelei lietuviškai gimnazijai laisvajame pasaulyje parenti.

x Vydūno Jaunimo fondo pirmasis paskyrė tūkstantinę Lituanistikos katedros steigimui, kai buvo paskelbtas vaju surinkti tam tikslui po 1000 dol. iš lietuviškų organizacijų. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės fondo nuosirdžiai dėkingas Vydūno Jaunimo fondui ir laukia kitų organizacijų prisidėjimo prie šio taip svarbaus projekto galutinio įgyvendinimo.

x Visus kviečia Naktinės adoracijos būrelis į Lietuvių sodybą lapkričio 3 d. 2 val. p.p., kur kun. A. Tamošaitis atnaušaus šv. Mišias, kalbės kun. V. Bagdanavičius. Dainuojančios žemaitės, K. Skaisgirių vadovaujant, giedos iškilmų maldas iš naujai išleisto maldų knygelės „Šventoji valanda“. Po iškilmų bus bendri užkandžiai.

x „Lietuvių šeimos tradicijos“, Stasio Ylos knygos II laida, išleista Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidyklos (Lithuanian Library Press). Gaunama leidykloje, „Draugo“ administracijoje ir pas platintojus.

x Jadvyga Šliažienė ir Stasys Tiškevičius, abu iš Chicago, aplankė „Draugą“ ir įsigijo naujais leidinių.

x Kostas Čepaitis, Chicago, Ill., Balfio ir kitų lietuviškų organizacijų darbuotojas, lankėsi „Drauge“ ir įteikė 10 dol. auką. Pranas Jurkus, Elmhurst, Ill., Jonas Korsakas, Miami Beach, Fla., atsiuntė taip pat po 10 dol. auką. Po 7 dol. — Jadvyga Rutkienė, D. Milas, J. Jakštys, S. A. Aleksūnas ir Otonas Daneris. Visiems labai ačiū.

x A. A. Generalinio Štabo majoro Juozo Ivausko artėjančių metų progą, lapkričio 3 d., sekmadienį, 12:15 val. dienos metu, bus atlaikytos šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po šv. Mišių, šv. Kazimiero kapinėse, bus pašventintas velioniui pastatytas paminklas. Gimines, draugus ir pažįstamus maloniai kviečia dalyvauti — liūdinti žmona ir duklė su šeima.

(pr.)

x Lietuvių ekekursija į Havajus. Organizuoja „Draugo“ administracija 14 dienų išvykai. Aplankysim Honolulu, Hilo ir Maui salas. Išvyksime gruodžio 3 d. ir grįšime gruodžio 17 d. Registruotis iki rugsėjo 30 d. pas American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (1-312) 238-9787.

(sk.)

Dalis stipendininkų, gavusių Lietuvių fondo stipendijas 1984 m. Iš kairės: S. Žutautaitė, N. Kupstaitė, L. Stončiūtė, R. Steponavičiūtė ir R. Zemaitytis. Šiais metais stipendijos bus įteiktos LF baliuje lapkričio 16 d.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDO VAJUS

Kai rudens vėjai pūstelėja, lietuviškame gyvenime „pabara“ vajai ir renginiai. Tai rodo, kad mūsų tautinis gyvenimas gyvas ir reikalingas finansinės paramos. Lietuvių fondas, tęsdamas savo narių įsipareigojimus, kiekvieną rudens skelbia naujų narių vaju ir taip pat kreipiasi į esamus narius padidinti savo įnašus ir tuo prisidėti prie Lietuvių fondo augimo.

Lietuvių fondas nėra srovinis ir yra didžiausias lietuviško švietimo ir kultūrinės veiklos finansuotojas. Todėl labai svarbu, kad kuo daugiau lietuvių įsijungtų į Lietuvių fondo narių eilę. Nario vienkartinis mokeskis

x Dr. Jonas Skirgaudas, La Jolla, Cal., mūsų nuosirdus rėmėjas, garbės prenumeratorius, su prenumeratorių mokesčiu atsiuntė 25 dol. „Draugo“ paramai. Dr. J. Skirgaudą ir toliau laikome garbės sąraše, o už lietuviško žodžio rėmimą tariame nuosirdų ačiū.

x Vincas Geležūnas, St. Louis, Mo., pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė 22 dol. auką. V. Geležūną skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą lietuviško žodžio tariame nuosirdų ačiū.

x Marija Šaulienė, Seminole, Fla., atsiuntė 25 dol. dienraščio stiprinimui ir kartu pratęsė jo prenumeratą vieneriems metams. M. Šaulienė įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x Aleksandras Atutis, Pleasant Hill, Cal., Rima Jučienė, Hot Springs, Ark., Stasys Garliuskas, Manchester, Mich., buvo atvykę į Chicago, lankėsi „Drauge“, įsigijo įvairių leidinių, o A. Atutis pratęsė prenumeratą ir paaukojo 7 dol. Labai ačiū.

x Po 7 dol. atsiuntė aukų įvairiomis progomis: L. Sargys, R. Puras, Kazys Žilvitis, Vincas Pavilčius, A. Aleksiejūnas, St. Šidlauskas, A. Odinas, Antanas Zailskas, J. Valčauskas, B. Prialgauskas, Angelė Četkauskas, Juozas Masteka, V. Miklius, Stasė Pautienienė, Stasys Pociulis, Aleksas Degutis, Juozas Mažeika, V. Kupcikevičius, Rožė Kriaučiūnienė, S. Surantas, Ona Čenkus, J. Jurkėnas, Emily Zubrickas, Michael Scigla, Jonas Martinkus, A. Pietarienė, Bronė A. Kovienė, J. Bajorinas, Vladas Knistautas, O. Kremeris, V. Čepėnas, Vincent Kamaitis, A. Kazikas. Mieliems rėmėjams nuosirdus ačiū.

yra tik 100 dolerių. Visos aukos, skirtos Lietuvių fondui, yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Pagrindinis kapitalas yra nejudinamas, o skirtas būsimai nepriklausomai Lietuvai. Fondo palūkanos, išlaidos, pelno paskirstymai, jaunimo stipendijos ir visos finansinės stovis skelbiamas visai lietuviškai visuomenei, o nariai gauna asmeniškais laiškais apyskaitas. Lietuvių fondo vadovybė dirba sutartinai ir artimai bendradarbiauja su Lietuvių Bendruomene, kur ir glūdi fondo stiprybė. Dėl šios priežasties Lietuvių fondas yra tinkamiausia priemonė kur skirti savo suteiktą šimtą ir tuo prisidėti prie pastangų ugdyti veiklą išeivijoje.

Šį rudens toks vaju vyksta Floridoje, St. Petersburgo apylinkėse, o vaju užbaigtus bus lapkričio 8 d. 3 val. p.p. Lietuvių klubo salėje, kur bus solistės Daivos Mongirdaitės koncertas. Toje apylinkėje įnašus galima įmokekti Lietuvių fondo atstovei Janinai Gervilenei, 224-45th Ave., St. Petersburg Beach, Fla. New Yorko apylinkėse vaju reikalais rūpinasi LF atstovė Lilė Milukienė, 111 Grohman Lane, Plainview, N.Y.

Chicagoje vaju jau įsisiūbavęs ir jo užbaigtus bus lapkričio 16 d., seštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie Ave. Meninę programą atliks Violetos Karosaitės baletas studijos mokinės, o šokiama groso Neo-Lithuanų orkestras, vadovaujamas Algio Modesto. Nauji nariai ar esamieji nariai, paaugoję 100 dolerių, gauna

vieną svečio bilietą į banketą. Tame bankete bus įteiktos stipendijos studijuojančiam lietuvių jaunimui. Informacijos gauti, įnašus siųsti ir bilietus įsigyti galima Lietuvių fondo raštinėje kiekvieną darbo dieną.

Marija Remienė

BŪKIME JAUNIMO CENTRO NARIAIS

Tenka girdėti daug visokių patarimų ką galime daryti ir ko negalime daryti, ką įsileisti ir ko neįsileisti. Yra ne tik patarimų, bet ir demonstruojanti. Patarėjai labai dažnai nėra ne tik Jaunimo centro rėmėjai, bet net labai retai jame matomi. Tačiau labai susirūpinę jo likimu ir kaip jis yra tvarkomas. Keletą tokių labai susirūpinusių paklausiau, ar jie yra Jaunimo centro nariai — tai jie net mano klausimo nesuprato. Jų manymu, Jaunimo centras visiems priklauso ir visi turi jį teisę.

Tai faktiniai reikalai yra kiek kitoks! Tiesa, visi jį įleidžiame ir visi laukiame, tačiau jį tvarkyti ir garsiai nuomones reikšti reikėtų būti jo nariais. Teisiškai Jaunimo centras yra įregistruotas (kaip „corporation“), jo tvarkymu ir išlaikymu rūpinasi jo nariai ir Jaunimo centro valdyba. Syki jį metus yra šaukiamas visuotinis narių susirinkimas, kuriame yra svarstomi jo administraciniai klausimai.

Susimokėjęs 20 dol. už metus laikomas nariu ir turi 1 balsą. Įnešę 100 dol. turi 5 balsus ir vaujamasi Algio Modesto. Panašiai kaip biznio bendrovėse, Lietuvių Fonde ar kitur, kur

turima reikalų su turtu ar pinigais. Tad norint turėti sprendžiamos įtakos, neužtenka vien plačių pečių, bet reikia ir didesnio įnašo.

Visi norintieji aktyviai įsijungti į Jaunimo centrą, prašomi siųsti nario mokesčių Jaunimo centro adresu: Lithuanian Youth Center, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Taip pat nariai, kurie už šiuos metus dar nesusimokėję, prašomi nedelsiant tai atlikti.

J. Z.

VILNIAUS DIENOS MINĖJIMAS

Ne paslaptis, kad lenkas, koks jis bebūtų, baltas ar raudonas, savo kėslų — Vilniaus bei jo apylinkių — niekuomet neatsisakys. Visi lietuviai, o ypač vilniečiai, tą mintį pergyvena su ypatingu jautrumu. Kas metai Chicago vilniečiai prisimena lenkų klastingumą ir visai Lietuvai padarytą žalą — Vilniaus pagrobimą. Šįmet Vilniaus dienos minėjimas įvyko spalio 13 d. Apeigos prasidėjo šventomis Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Jas atnašavo kun. J. Borevičius, pasakymas labai jautrų, pragai pritaikytą pamokslą. Pamaldų metu giedojo nenuilstanti vilniečių talkininkė solistė G. Mažeikienė, vargonais palydint M. Motekaičiui. Po pamaldų Jaunimo centre prie paminklo, dalyvaujant šaulių bei kitų organizacijų vėliavoms, buvo paminėti mūsų žuvusieji kovose dėl Vilniaus. Pagrindinę šiai progai pritaikytą kalbą pasakė svečias iš Bostono dr. Algirdas Budreckis. Tautos himnui šio minėjimo dalis buvo baigta. Ramovėnų pirmininkas Kostas Juškaitis apeigas pravedė labai darniai ir tvarkingai.

Antroji minėjimo dalis — iškilminga akademija įvyko 3 val. p.p. Šaulių namuose. Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos, centro valdybos pirmininkas Albertas Misiūnas, jautriu žodžiu apibūdines šios dienos reikšmę, į garbės prezidiumą pakvietė savanorių-kūrėjų Juozą Tamulį, dr. Algirdą Budreckį, dr. J. Šalną, kun. J. Borevičių, Kanados krašto vilniečių pirm. Steponą Varkaną, nenuilstančią vilniečių darbuotoją Vandą Gaspieriene, šaulių atstovą J. Mackonį, vilniečių pirmininką Chicagoje Pr. Aglinską, Altos atstovą M. Pranevičių.

Po himno ir invokacijos, kurią pasakė kun. J. Borevičius, buvo turininga ir informatyvi žurnalisto VKLS-Kanados krašto valdybos pirmininko Stepono Varkanos paskaita apie rytų Lietuvą. Dalyviai, kurių buvo pilnutėlė salė, paskaitos klausė su dideliu dėmesiu. Vėliau mūsų pagarbūs „Vyčių“ choras, vadovaujamas mu-

ziko Fausto Strolis, atliko meninę programą, padainuodamas apie šešetą dainų, susijusių su Vilniumi bei jo praeitimi. Mūsų menininkams publika padėjo audringais plojimais.

Tuoju pat centro valdybos pirmininkas Albertas Misiūnas pradėjo lyg ir naują šio sambūrio dalį — mokslinei veiklai „Eastern Lithuania“, redaguoto dr. Algirdo Budreckio, sutiktus. Šis veiklas yra penkerių su viršum metų kruopštaus darbo, milžiniškų pastangų vaisius ir pasižymintis asmenų bei gausių aukotojų dėka milžniškas įnašas į mokslinę literatūrą. Redaktorius dr. Algirdas Budreckis tarp kitko pažymėjo, jog mokslinių institucijų susidomėjimas šiuo veikalu yra didelis. Dėkojo visiems bendradarbiams, padėjusiems šį vilniečių milžinišką užsimojimą padaryti realybe.

VKLS-gą sveikino savanorių-kūrėjų vardu Juozas Tamulis, ramovėnų vardu Kostas Juškaitis. Bendro likimo brolis Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovas Algis Regis tarė ypač jautrų sveikinimo žodį.

Malonus kavos aromatas bei kitokių gėrybių vaizdas reikšė, kad iškilmės eina prie galo ir dabar atėjo proga pasireikšti mūsų darbščiom šeiminiškėm, vadovaujamos Vandos Gasperiene.

P. N.

SOKIŲ POPIETĖ

Viena iš naujausių profesinių šokių grupių, Beverly Dance Ensemble, pasirodys lietuviams sekmadienį, lapkričio 3 d., 3 v. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Rengia Balzeko lietuvių kultūros muziejus.

Ansamblis išsiskiria savo įvairiomis programomis (nuo baletų iki jazz) ir originalia choreografija. Visi nariai yra patyrę profesionalai, šokę ar mokytojavę Europoje (Olandijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje), Kanadoje su Royal Winnipeg baletu ir JAV (San Diego, Atlanta, Pittsburgh, New York City Opera ir Chicago Lyric Operoje).

Meno direktorė Sandra Kensevičiūtė-Potaczek pradėjo savo baletu studijas Chicagoje Ellis-DuBoulay mokykloje. Gavusi stipendiją, mokėsi Ruth Page studijoje. Roosevelt universitete studijavo pianino ir muzikos istoriją. Yra pasirodžius „Nutcracker“ baletu ir Lietuvių Operoje statytoje „Carmina Burana“. Nuo 1975 m. dėsto keliose Chicago baletų mokyklose. Jau aštuonerius metus priklauso Beverly Art Center fakultetui ir dabar yra centro šokių skyriaus pirmininkė.

Pilnoje programoje matysime du baletus „Terpsichorean Rhapsody“, „Dark Mirror“, du jazz kūrinius: „Open Mind“, „Getting Out“ ir „El Ritmo del Abanico“ ir „Rodeo“.

Visas ansamblis labai entuziastiškai ruošiasi popietei. Sandra Kensevičiūtė-Potaczek ypač džiaugiasi gavusi progą pasirodyti lietuviams. Yra džiugu, kad tokio aukšto lygio ansamblis rūpinasi kultūros išlaikymu mūsų rajone, o ne miesto centre, kur yra daug sunkiau mūsų tautiečiams nuvažiuoti.

Šokio mėgėjai maloniai kviečiami dalyvauti. Bilietai gaunami Beverly Art Center arba Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ir prie durų. Po programos bus vaisės, paruoštos muziejaus moterų gildijos.

R. K.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Seitad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Ses. Paulė, Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolijos provincijolė Putname, su architektu ir kita vienuolijos atstove apžiūri planus pagerinti stovyklai „Neringoje“, Vermonte.

ARAS
D rugame ir taisyse visu rusiu
STOGUS
Su aukstu patyrimu, esame
apdrausti. Patys prižiuri darba
ARYDAS KILIA
737-1717
arba tarp 10 v. r. ir 8 v. v.
tel. 434-9655